

REFERAT |KRS| Bystyret (2007-2011) d. 19-11-2008

Møtedato Onsdag d. 19. november 2008 kl. 17:00

Møtested

Indholdsfortegnelse

Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, vedr. "Manglende sykkel og gangsti fra Ryen til Solslet	3
Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, vedr. "Lindeveien 24"	5
Internasjonalt arbeid. Rajshahi samarbeidet.....	7
Forslag til møteprogram for 1. halvår 2009 for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre.....	17
Eierskapsmelding for Kristiansand kommune.....	21
Etablering av internasjonalt senter - prinsippvedtak.....	34
Nye normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune.....	44
Endring av oppgavefordeling og organisering mellom Renovasjonsselskapet for Kristiansandsregio	54
Reguleringsplan for Hamreheia nord. Plan 1126 - Sluttbehandling.....	59
Interpellasjon fra repr. Tor S. Utsogn, FRP, vedr. "Skolevalg for Grim-elever og Fritt Skolevalg".....	71
Interpellasjon fra repr. Hans Petter Horve, MDG, vedr. "Opprettholdelse av Erkleiv skole".....	74
Interpellasjon fra repr. Ingrid Wisløff Jæger, AP, vedr. "Ny veg fra Timenes til Kjevik, RV41".....	77
Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP vedr. "Emne Kirkegt. 2D".....	80

Sak 171/08: Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, vedr. "Manglende sykkel og gangsti fra Ryen til Solsletta i Tveit".

Vedlegg

hør debatten sak171-08

Saksgang
Bystyret

Møtedato
19.11.2008

Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, vedr. "Manglende sykkel og gangsti fra Ryen til Solsletta i Tveit".

Ærede ordfører.

Beboerne på Tveit har 35 år ventet på sykkel og gangsti fra Ryen til Solsletta på den livsfarlige veistrekningen der barnehage - og skolebarn i tillegg til voksne dagelig opplever farlige situasjoner langs veien. Dette har også medført at flere og flere foreldre ikke tør å slippe ungene ut på veien med sykkel - da dette i dag må gjøres med "livet som innsats".

Ifølge Bjørne Jortveit i Areal-og transportprosjektet i Kristiansand er finansieringen av sykkelveien på plass med en bevilgning på 11 millioner kroner. Dette skulle tilsi at arbeidet snarest kan starte opp. Kan derfor ordføreren gi en garanti på at arbeidet med sykkel og gangsti fra Ryen til Solsletta startes opp i 2009?

Kristiansand 24. oktober 2008.

Vidar Kleppe
Gruppeleder for Demokratene.

Sak 172/08: Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, vedr. "Lindeveien 24".

Vedlegg

hør debatten sak172-08

Saksgang
Bystyret

Møtedato
19.11.2008

Ordfører.

Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, vedr. "Lindeveien 48, 4621 Kristiansand".

Som ordføreren er kjent med har eierne av Lindeveien 48, kjempet for denne veistubben i mer enn 30 år, gjentar mer enn 30 år. Kommunen har innrømmet sin forpliktelse og økonomiske ansvar, men bevilgningen har uteblitt. Den 30. mai 2008 tilskrev jeg ordføreren, som oversendte brevet til teknisk direktør. Jeg purret på dette brevet til teknisk direktør 18. august. Jeg mottok svar fra vei og prosjekt avdelingen 21. august 08, og siterer: "Høsten 2007 ble handlingsprogrammet for perioden 2008-2011 behandlet. Rådmannen foreslo en del prosjekter i tillegg til den ordinære rammen for teknisk sektor, deriblandt forlengelse av Lindeveien. Ingen av de foreslåtte prosjektene ble vedtatt under bystyrets behandling.

Også i år har rådmannen foreslått at det bevilges midler til gjennomføring av Lindeveiens forlengelse. Som tidligere er det et prosjekt i tillegg til den ordinære rammen for teknisk sektor." Den 15/9-08 tilskrev jeg på ny ordføreren om saken, da det fremgikk at denne posten måtte være strøket ved bystyrets behandling. Den 17/10 mottok jeg svar fra ordføreren, etter gjentatte purringer, og siterer: "I rådmannens forslag til budsjett for 2008, var det ikke foreslått å bevilge penger til dette prosjektet" Dette klargjør forholdet så langt, og den 18/10-08 tilskriver jeg rådmannen, og purret på brevet 27/10-08. Samme dato får jeg svarbrev fra teknisk direktør ved Marit Borgenvik som jeg siterer; "Det er riktig som ordføreren skriver i sitt brev av 17/10-08 at prosjektet, adkomst til Lindeveien 24 ikke var anbefalt av rådmannen i budsjett til 2008. I forslag til budsjett 2009, er prosjektet nevnt utenfor rammen som ønskelig, men det er ikke anbefalt i rådmannens forslag."

Det er en uakseptabel framferd av kommunen, at man i mer enn 30 år har utsatt å gjøre opp sine forpliktelser. Prosjektet er kostnadsberegnet til 1,5 mill kroner. Jeg tillater meg derfor å spør ordføreren om man i 2009 vil gjennomføre bevilgningen som har versert i mer enn 30 år?

Odd A. Salvesen.
Gruppeleder for Pensjonistpartiet i Kristiansand.

Sak 173/08: Internasjonalt arbeid. Rajshahi samarbeidet.

Vedlegg

Saksprotokoll

hør debatten sak173-08

Uttalelse fra komiteen

Dato:
Saksnr.: 200811702-1
Arkivkode E: 075
Saksbehandlere: Øyvind L. Laderud /Oddmund Sjøveian

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	28.10.08
Bystyret	19.11.08

Internasjonal melding. Rajshahi samarbeidet.

Saksfremstilling.

1. Sammendrag

I forbindelse med behandling av sak: Samarbeid mellom kommunene Rajshahi og Kristiansand gjorde bystyret følgende vedtak 21.02.2007: ” *samarbeidet med Rajshahi organiseres slik det fremgår av saken*”.

Det vises for øvrig til Kristiansand kommunes internasjonale strategi og melding 2008, behandlet i bystyret 12.03.2008 hvor det blant annet heter: ” *Det fremmes en egen sak angående vennskapsby samarbeidet med Rajshahi om hvordan 30-årsjubileet og Rajshahi-aksjonen i 2009 ivaretas på best mulig måte*”.

Kristiansand kommunes samarbeid med Rajshahi har to elementer.

Innsamlingsaksjonene med forankring i skole og barnehage sektor. De styres av oppvekststyret og Rajshahikomiteen. Det er gjennomført skole og barnhageinnsamlinger hvert tredje år, og i 2009 vil det bli gjennomført en ny innsamling samtidig som det skal markeres at det er 30 år siden det ble opprettet kontakt mellom de to kommuner som siden ble vennskapsbyer.

De innsamlede midler har gått til ulike prosjekter så som skoler, tiltak for utsatte grupper av barn og unge bl.a. til å hjelpe unge jenter ut av slaveri, ulike tiltak med hjelpemidler og støtte til lokalt kreftsykehus.

Det andre elementet i samarbeidet er kommune til kommune samarbeidet (MIC – municipalities in cooperation). Dette samarbeidet anbefales prosjektorganisert uavhengig av skole-og barnehageaksjonen (jfr. samarbeidet med Walis Bay).

Kommune til kommunesamarbeidet bør etableres og særlig fokuseres på miljøprosjekter (avfallshåndtering), IKT og helse slik beskrevet i saken. Det skal også arbeides for en sterkere kontakt mellom kommunene og universitetene i tillegg til Fredskorpset. Det har nylig

vært avholdt orienteringsmøte mellom leder av Rajshahikomiteen/kommunen og UiA. UiA ønsker et videre samarbeid, og har bred erfaring med samarbeid i utviklingsland.

Videre vil kommunen kontakte frivillige organisasjoner (NGO'èr) som arbeider i Rajshahi med tanke på samarbeid om gjennomføring av prosjekter der midler fra innsamlingsaksjonene brukes.

Rådmannen ønsker å tydeliggjøre at bystyrets tidligere vedtak (21.02.07) om organisering og oppfølging av arbeidet med innsamlede midler til Rajshahi samarbeidet anbefales videreført. Dette er særlig viktig i forkant av innsamlingsaksjonen i 2009

Forslag til vedtak:

1. Bystyret gir sin tilslutning til rådmannens anbefalinger hva angår organiseringen av samarbeidet med Rajshahi (innsamlingsaksjonene og annet prosjektrelatert samarbeid/kommunesamarbeid).
2. Bystyret ber om en gjennomgang og evaluering av tidligere arbeid med vekt på forslag til forbedringer i tråd med hva NORAD og KS har anbefalt. Evalueringen er kostnadsberegnet til kr. 130.000 og finansieres innenfor rammen til rådmannens stab.
3. Markering av 30 års jubileet fremmes eventuelt som egen sak.

Tor Sommerseth
Rådmann

Øyvind L. Laderud

Oddmund Sjøveian

Internasjonale rådgivere

Trykte vedlegg: Uttalelse fra komiteen

Utrykte vedlegg: Ingen

2. Bakgrunn for saken/ historikk

Samarbeidet mellom Rajshahi og Kristiansand ble initiert etter en reportasjetur Fædrelandsvennen gjorde i 1971 kort tid etter den blodige krigen som skulle gi Bangladesh sin uavhengighet fra Pakistan.

En innsamlingsaksjon ble satt i gang etter denne reportasjen der Fædrelandsvennen samarbeidet med bla Norske Kvinners Nasjonalråd (NKN) og privatpersoner som blant annet Jenny Søyseth.

Innsamlingsaksjonen ga gode resultater og NKN satte i gang en egen aksjon for å bygge en sykepleieskole i Rajshahi. Etter hvert ble det satt ned en tverrpolitisk komité som skulle videreutvikle samarbeidet med Rajshahi. Samarbeidet førte til at det etter hvert ble igangsatt regelmessige innsamlingsaksjoner.

I 1979 fikk Kristiansand en ny vennskapsby - en annen slags vennskapsby - Rajshahi i Bangladesh ved siden av de nordiske og europeiske. Det ble i utgangspunktet bevisst kalt en annen slags vennskapsby. Det skulle være en by og et distrikt som hadde et ganske annerledes behov for omtanke enn de vanlige vennskapsbyene. Gjennom kontakten med Rajshahi skulle Kristiansand vise sine samarbeidspartnere noe mer - holdninger i praktisk nestekjærlighet. For alle de som har besøkt Rajshahi i denne perioden har erfart at de også har mye å lære oss. Et fattig folk med små ressurser har kvaliteter som et rikt land er i ferd med å miste.

Det vises for øvrig til kommunens internasjonale strategi (behandlet av bystyret 12.03.08) hvor det blant annet heter: *"internasjonal virksomhet er en del av kommunens ordinære virksomhet som utøves av hele kommunen. Arbeidet skal være preget av langsiktighet mer enn kortsiktige resultater"*.

3. Bangladesh

Bangladesh er et vanskelig land å arbeide i. Landet har en ganske annerledes kultur, relativt dårlige engelskkunnskaper og et fortsatt stort innslag av korrupsjon og politiske uroligheter. Landet huser noen av verdens fattigste og hjemløse også av hyppige flommer og sykloner.

Bangladesh har vært et hovedsamarbeidsland siden 1973 men bistandsmidlene er redusert til omlag 150m NOK pr. år de siste årene. Det ble foreslått fra norsk UD og bistands- og miljøminister Erik Solheim å redusere bemanningen ved den norske ambassaden fra 8 til 4 stillinger noe som nylig er gjennomført. Mye av de norske midlene har blitt kanalisert gjennom FN-systemet og frivillige organisasjoner som arbeider for å fremme menneskerettigheter, godt styresett, kvinners rettigheter og likestilling.

Strømmestiftelsen har mer eller mindre sammenhengende vært til stede i Bangladesh siden 1990. Organisasjonen Operasjon Dagsverk (OD) satser igjen i Bangladesh etter noen års fravær, og har i år fått tildelt Operasjon Dagsverk til støtte for et program rettet mot ungdom (Shonglap). Programmet er en ettårig utdanning for ugifte jenter mellom 11 og 19 år som har gått glipp av skolen på grunn av fattigdom.

Plan Norge vurderer å starte opp prosjekter i Bangladesh innen områdene helse, utdanning, inntektsskapning og boforhold. Andre organisasjoner med norsk tilknytning som har faste eller regelmessige aktiviteter og prosjekter i Bangladesh er Redd Barna, Care International, Plan , Normisjon og Kirkens Nødhjelp.

4. Nærmere om samarbeidet i skoleprosjektene

Det er på det rene at arbeidet med Rajshahi neppe hadde hatt samme omfang og med så gode resultater uten det engasjement og den innsats som enkeltpersoner har vist.

Særlig gjelder det Hans Petter Mjølund og Ivar Heier som har arbeidet med Rajshahi i en årrekke. Måten disse har forberedt og gjennomført aksjonene på overfor skoler, barnehager, menigheter lag og organisasjoner har vært forbilledlig og av stor betydning. Mjølund ble valgt inn i komiteen av formannskapet i 1981, ble leder i januar 1988 og fungert som leder helt frem til siste periode 2004 – 2007. Ivar Heier har deltatt fra skoleadministrasjonens side siden 80 tallet og jobbet tett sammen med Mjølund.

Engasjementet for Rajshahi har særlig vært knyttet til grunnskolene i Kristiansand. Fra 1983 har det hvert tredje år vært en større innsamlingsaksjon arrangert av skoleelever, ansatte og foreldre. Hver gang har det vært samlet inn mellom 200 000 og 500 000 kr. Sist gang var i november 2006 da både skolene og barnehagene var med. Komiteen håpet da å få inn rundt 700 000 kr. Resultatene overgikk de mest optimistiske forventninger og både barnehagene og skolene viste et stort engasjement. De innsamlede midler beløp seg til rundt 1,3 millioner kroner. Ved årsskiftet stod det ca 1,5 mill kr på kommunens konto for prosjekter i Rajshahi. Det er siden 2001 og frem til 2006 utbetalt ca. 720.00 NOK til prosjektene som er omtalt saken.

Alle de politiske partiene i Kristiansand bystyre sluttet opp om at Rajshahi skulle være vennsbyen i sør. Derfor opprettet kommunen en egen komité i 1978 - Rajshahikomiteen (KRK) som skal ivareta oppgavene overfor vennsbyen. I Rajshahi ble det opprettet en egen vennsbykomité (RKFC) bestående av ledende medlemmer i forskjellige organisasjoner, sykehus og universitet som ivaretar vennsbyarbeidet.

4.1 Problemstilling/vurdering av dagens situasjon

Samarbeidsrelasjonene med Rajshahi er preget av relasjoner som fremstår som både private og offisielle. Det er viktig at det private engasjement er tilstede samtidig som kommunen ønsker en endring i retning av å profesjonalisere samarbeidet på aktuelle områder.

Erfaringsmessig er det viktig å knytte gode relasjoner til samarbeidspartnere som i utviklingsøyemed har de samme overordnede mål i forhold til prosjektstøtte. Derfor bør man i fremtidige prosjekter søke å knytte hjelpen opp til organisasjoner som er offentlig registrert, og med tilsyn av myndighetene. En slik prosess er igangsatt i Rajshahi.

Bistandsarbeid er ofte en lang prosess som krever en klar struktur med tydelige mål, krav til gjennomføring og ansvarliggjøring av eierne/partnere i prosjektene.

Prosjektbeskrivelser med tydelige retningslinjer for utviklingen av prosjektene må foreligge, og at det undertegnes en samarbeidsavtale som forplikter alle parter. Dette vil måtte være utgangspunktet for ethvert samarbeid med Rajshahi enten det dreier seg om støtte gjennom private organisasjoner eller offentlige myndigheter.

Det arbeides med mulighetene for å knytte Fredskorpset til prosjekt(er) i Rajshahi som Kristiansand i fremtiden vil støtte, og som faglig kan være med på å styrke prosjekter, bidra med kunnskapsoverføring og som brubyggere mellom kulturene. Det vil bety at det kan bli en utveksling av deltaker (e) fra Kristiansand med deltaker (e) fra Rajshahi innen for de rammer som Fredskorpset har. Et slikt samarbeid er mulig å gjennomføre i regi av Fredskorpset, Kristiansand kommune og Rajshahi. En av kommunene i Knutepunkt Sørlandet (Vennesla) har i dag samarbeid med Fredskorpset.

Det arbeides også med planer om på hvilken måte UiA og universitetet i Rajshahi og kommunene kan samarbeide om fremtidige prosjekter (f. eks innen helse og skole). Det har vært avholdt orienteringsmøte med UiA som viser interesse for et slikt samarbeid.

Skolene og barnehagene som har stått for innsamlingene har ytt en formidabel innsats som viser vilje til solidaritet, forståelse og brubygging mellom kulturer.

Det er som nevnt et ønske å profesjonalisere den hjelp som gis til Rajshahi hvor det å fremme gjensidig læring, bidra til tilbakeføring av kunnskap, styrke lokal organisering og fremme demokratiske verdier og strukturer er sentrale områder.

Andre organisasjoner enn de som allerede har vært nevnt, som har vært viktige samarbeidspartnere opp gjennom årene har vært Normisjon, Care, Transparency International, Plan Norge, Rotary, Lions, Life, Strømmestiftelsen og TV Sør.

I 2009 år er det 30 år siden vennskapssamarbeidet mellom de to byene begynte, og Rashahikomiteen arbeider med planleggingen av jubileet.

4.2 Organisering (bystyrets vedtak 21.02.2007).

Bystyret vedtok 21 februar 2007 en ny modell for organisering og ansvar for arbeidet med Rajshahi. Modellen innebar en deling av arbeidet der kommune- til kommune delen organiseres som et prosjekt og arbeidet med innsamlingsaksjonen organiseres gjennom egen politisk komité (Rajshahikomiteen) som anbefaler prosjekter til skoledirektør og barnehagedirektør som innstiller til oppvekststyret.

Bystyret vedtok at følgende rutiner skal legges til grunn.

Alle prosjekter skal beskrives med:

- Mål.
- Indikatorer som viser grad av måloppnåelse.
- Engasjert personell og ansvar.
- Tidsrammer
- Økonomi

Rutinene forutsetter en prosjektsyklus med følgende elementer (mal for prosjektene).

- Identifisering av prosjekter og målgrupper
- Forberedelse
- Vurdering av prosjekter
- Godkjenning
- Iverksettelse
- Gjennomføring
- Evaluering

En slik måte å arbeide på blir benyttet av flere bistandsorganisasjoner (NGO`er) og inngår i uttrykket "logical framework approach". Det utarbeides en mal for prosjektstøtte med tydelig krav til iverksettelse, oppfølging og evaluering.

Valg av prosjekter må avklares i god tid før skoleaksjonene 2009. Det skal fremkomme hvem som gjennomfører oppfølging lokalt i Rajshahi og hos oss. Administrasjon og revisjon skal kvalitetssikres. Det er naturlig at de tidligere involverte tjenester og Rashahikomiteen sammen med administrasjon og kommunal ledelse er med i en slik prosess. Det er avgjørende at "barn til barn" perspektivet er i fokus.

Rajshahikomiteen består av tre politisk valgte representanter og to tiltredende medlemmer med talerrett som har vært med i Rajshahiarbeidet i lang tid (Hans Petter Mjølund og Ivar Heier). Komiteens arbeidsområde er innsamlingsaksjonene med særlig vekt på NGO arbeid.. Komiteens forslag til prosjekter anbefales til skoledirektøren og barnehagedirektør som innstiller til oppvesktstyret (jfr. vedtak 20.02.07). Det planlegges en reise til Rajshahi tidlig i 2009 for deler av komiteen og kommunens ledelse.

Formålet med reisen er:

- Valg av prosjekter for aksjonen i 2009.
- Undersøkelse av muligheter for fredskorpsdeltakelse/utveksling.
- Relasjonsbygging i den off. sektor på politisk og administrativt nivå.
- Etablere formelle kontakter .
- Presentere mal for prosjektarbeidet og forventninger til nye prosjekter.

Rådmannen stiller administrativ ressurs tilgjengelig for Rajshahikomiteens arbeid.

5. Annet prosjektrelatert samarbeid/ kommunesamarbeid

Kristiansand kommune har lenge ønsket å se nærmere på om det er mulig å få til et mer forpliktende samarbeid med Rajshahi City Corporation.

Anbefalinger gitt etter studiebesøk i 2007 hvor politisk og administrative ledelse fra Kristiansand sammen med representant fra KS deltok konkluderer med at det er sentralt at man har et klart skille mellom mulig kommune til kommune samarbeid og innsamlingsaksjonene. Dette gjelder ansvarspersoner så vel som administrasjon, daglig ledelse, finansiering og revisjon. Videre ble det anbefalt at det ble foretatt en gjennomgang og evaluering av prosjekter støttet fra den forrige innsamling i 2006 og frem til i dag.

Det ble i august 2007 sendt en søknad til KS` MIC program¹ (kommune til kommune samarbeid) om støtte til prioriterte prosjekter. Denne ble ikke innvilget fra KS og NORAD. Blant annet ble følgende nevnt i begrunnelsen for avslaget.

"Norad har vært prinsipielt skeptisk til en for stor geografisk spredning av programmet, og KS har derfor vært klar over at det ikke ville bli mulig å utvide programmet til både Guatemala og Bangladesh. De to MIC søknadene fra Guatemala var ut fra en helhetlig vurdering av flere elementer, sterkere enn de to søknadene fra Bangladesh (Flakstad og Kristiansand kommune) i forhold til rammer og forutsetninger for MIC-programmet "

Med unntak av de nye samarbeidsprosjektene i Guatemala retter de øvrige prosjektene seg mot kommuner i Afrika. Kristiansand har hatt et flerårig MIC prosjekt med Wallis Bay, Namibia.

Rajshahi City Corporation (den lokale kommunen) har etter hvert involvert seg i samarbeidet på en positiv måte. Gjennom flere møter i Kristiansand og Rajshahi er flere områder for samarbeid drøftet. Etter et møte i Rajshahi i juni 2007 der også KS deltok, ble man enige om følgende delprosjekter:

- 1) Etablering av IKT basert demografisk register/kart (hus til hus info i byen).
- 2) Økt bruk av miljøplanlegging og -utvikling. Forbedret avfallshåndtering.
- 3) Mer effektive kommunale/lokale helsetjenester. Informasjon om primærhelsetjeneste, særlig rettet mot gravide kvinner. Redusere dødeligheten hos gravide, nyfødte, og kvinner i barsel.

¹ <http://www.ks.no/templates/Topic.aspx?id=41681>

Særlig på miljøsidan bør vi arbeide videre med det foreslåtte prosjekt 1) innen avfallshåndtering og energiproduksjon. Det vil da kunne være mulig å se på om kommunens klimakvoter fra flyreiser² kan benyttes til et slikt formål.

Den politiske situasjon må være avklart før man kan gå i gang med et slikt prosjekt som i seg selv er ambisiøst, men det er uten tvil et område som er fremtidsrettet. En ny ordfører er valgt i Rajshahi, og det er sendt en forespørsel gjennom kommunens kontakt i Rajshahi for å legge frem forespørselen.

Et slikt prosjekt bør ha som mål å knytte til seg lokale interessenter med kunnskap om avfallshåndtering. Så langt har det ikke vært konkret kommune til kommune samarbeid.

5.1 Organisering av kommunesamarbeidet.

Kommunesamarbeidet med vil bli organisert som prosjektorganisasjon med ansvarlige i Rajshahi og Kristiansand, og med ordførerne og rådmenn i begge kommuner som styringsgruppe.

Da det er avholdt valg av ny ordfører i Rajshahi vil det kunne være et godt tidspunkt for å opprette kontakt med den nye politiske og administrative ledelse i kommunen. Denne måte å arbeide på er benyttet i relasjonen med Walis Bay med gode resultater.

6. Rådmannens vurdering

6.1 Erfaringer så langt.

Hovedfokuset i disse årene har vært rettet mot skoler, menigheter, organisasjoner og enkeltpersoner. Innholdet i prosjektene har vært tiltak mot alfabetisering, ulike helseprosjekter, vann og latriner, skolestipender, hjelp til barn som tidligere har vært utsatt for slaveri, hjelp til handikappede barn, landbruk og skogplanting. Mange av prosjektene har hatt "fra barn til barn" perspektivet.

Det har vært en del større prosjekter over flere år slik som bygging av kreftsykehus, bygging av flomsikre hus, kirke og jenteinternat for fattige santaler. Hjelpen har også blitt kanalisert gjennom menighetssamarbeid som blant annet Normisjon og Santalmisjon.

For å kunne utnytte ressursene best mulig arbeides det med å knytte kontakter til frivillige organisasjoner som har prosjekter i Rajshahi området med barn som målgruppe. Formålet er å kunne bruke innsamlede midler i samarbeid med for eksempel Strømmestiftelsen, Care eller andre lokale NGOer.

Rådmannen anbefaler også at kommunen fortsetter dialogen med KS, Norad og ambassaden i Bangladesh for å få råd i forhold til utvikling av samarbeidet.

Det har vært gjennomført reiser til Rajshahi i regi av vennskapskomiteen (Hans Petter Mjølund, Birte Simonsen, Alvin Schulze) for å følge opp prosjekter, og for å planlegge nye samarbeidsprosjekter.

Foruten komiteen har både enkelte lærere og elever fra skolene i Kristiansand deltatt på turer for å se og lære, sykepleiestudenter fra HiA (den gang) har hatt kortere praksisopphold der og i tillegg har mange fra skole og barnehage og ikke minst politisk og administrativ ledelse i kommunen har deltatt.

Inntrykket er at prosjektene har hatt en stor betydning for de enkeltmennesker som har vært berørt i begge kommunene.

De mange små og store prosjektene er synliggjort i innsamlingsaksjonene og besøk har gitt bekræftelser på at hjelpen nytter. Hvis de anbefalinger som er gitt blir fulgt vil det kunne bidra til å styrke samarbeidet for utsatte grupper av barn og unge i Rajshahi.

² Sak: Innføring av klimakvoter på kommunens flyreiser 07/ 553-1

6.2. Gjennomgang og evaluering av prosjekter.

Det ikke vært gjennomført noen systematisk evaluering av arbeidet, og det anbefales at en slik evaluering finner sted.

På bakgrunn av erfaringer fra andre bistandsorganisasjoners arbeid i Bangladesh er det viktig at Kristiansand kommune foretar en evaluering med tanke på hvordan man i fremtiden kan ha levedyktige prosjekter og hvilke krav man stiller til gjennomføringen av fremtidige nye prosjekter. En evaluering er også i samsvar med anbefalinger fra NORAD og KS som tidligere nevnt.

Det er foretatt en utredning som peker på noen sider ved samarbeidet som bør endres, og som kommer med klare anbefalinger hva angår ansvarsforhold lokalt, revisjon av prosjektene i sin helhet herunder de faglige og økonomiske sider ved samarbeidet.

Videre skal alle delprosjekter rapportere til Rajshahikomiteen årlig. Rapporten skal også i følge bystyret inneholde revisjonsrapporter fra godkjente revisjonsfirmaer fra begge land.

6.3 Regnskap og revisjon.

Sannsynligvis er nok kravet om revisjonsrapporter for alle delprosjekter vel ambisiøst i forhold til de mindre prosjektene som mottar støtte. Det er likevel avgjørende at Kristiansand som donor sterkt oppfordrer og stiller krav til gode regnskapsrutiner, og at vi vektlegger betydningen av god regnskapsskikk og revisjon av regnskapene for de større prosjektene.

Både regnskapsføring og revisjon i Bangladesh er områder der det er et klart behov for utvikling. Autoriserte regnskapsførere og revisjonsfirmaer er for dårlig utbredt. I følge en rapport fra Verdensbanken bør det sterkt vurderes innføring av internasjonale standarder foruten at en må styrke både utdanning og kompetanse.³

Revisjonsrapporten som ble gjennomført høsten 2007 om regnskapsrutiner og administrative rutiner ved vennskapskomiteen i Rajshahi viste at det er et klart forbedringspotensiale ved siden av at enkelte krav fra myndighetene må følges opp snarest. Rapporten tar for seg både de administrative og økonomiske sider ved samarbeidet og at det i tillegg påpekes nødvendigheten av en personalpolitikk som sikrer en effektiv utnyttelse av ressursene. Det er også blant annet en sterk anbefaling om at Rajshahi Kristiansand Friendship Committee (RKFC) registrerer seg i det nasjonale registeret for frivillige organisasjoner (NGO). Dette er i de fleste utviklingsland et myndighetskrav.

På bakgrunn av ovenstående foreslår rådmannen at det i løpet av høsten 2008/ vinter 2009 gjennomføres en evaluering av utvalgte prosjekter av samarbeidet med Rajshahi, og at man også får forslag til eventuelle endringer samtidig som det undersøkes hvordan de gitte anbefalinger er gjennomført i Rajshahi.

Rådmannen har kontakt med erfaren bistandskonsulent med evaluering som sitt område, og med flere års erfaring fra Bangladesh.

7. Oppsummering

Det vises til kommunens internasjonale strategi av dette arbeidet og at Kristiansand kommune skal fortsette med innsamlingsaksjonene for Rajshahi, og organiseres i samsvar med bystyrets vedtak i sak 200700512-1 (Rajshahisaken).

Dette innebærer en deling mellom aksjonene i regi av Rajshikomiteen og annet prosjektrelatert samarbeid mellom de to kommuner.

Selv om MIC søknaden ikke ble innvilget, ønsker Kristiansand kommune etablert et eller flere prosjekter med Rajshahi City Corporation for å styrke kontakten og for å kunne legge til en ny dimensjon for samarbeidet med Rajshahi i tråd med de tre foreslåtte prosjekter. Det inkluderer også et mulig samarbeid med Fredskorpset om utveksling av deltaker (e) innen

³ World Bank 2007: "Bangladesh: Public sector accounting and auditing. A comparison to international standards"

skole, helse eller andre sektorer. Det vil innebære en styrkelse av de faglige sider ved et kommunesamarbeid.

Kommunesamarbeidet organiseres som prosjektorganisasjon, samordnes hos Rådmannen og med ordførerne og rådmenn som styringsgruppe. Begge former for samarbeid med Rajshahi representerer en del av Kristiansand kommunes internasjonale engasjement og tusenårsmålene som kommunen slutter opp om som en del av satsingen for en bærekraftig utvikling

Slikt sett er det også er i tråd med KS overordnede strategi i internasjonalt utviklingssamarbeid.

**Sak 174/08: Forslag til møteprogram for 1. halvår 2009 for
Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre.**

Vedlegg

Saksprotokoll

Dato: 13.10.2008
Saksnr.: 200813190-1
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Arnhild T. Egeland

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
05.11.2008
19.11.2008

Forslag til møteprogram for 1. halvår 2009 for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre.

Vedlagt følger forslag til møteprogram for våren 2009. Forslaget følger tradisjonelt mønster der vinterferien i uke 10 er holdt møtefri. I de ukene det ikke er bystyremøter, er det lagt inn både kommunalutvalgs- og formannskapsmøter.

Forslag til innstilling:

1. Forslag til møteprogram for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre for vårhalvåret 2009 vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arnhild T. Egeland
Sekr.

Forslag til møteprogram for vårhalvåret 2009.

Januar	uke 2	tirsdag 6.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 7.	Formannskap	kl. 09.00
		onsdag 7.	Folkevalgtdagen	kl. 17.00 – temamøte Bystyret
	uke 3	onsdag 14.	Bystyre	kl. 17.00
	uke 4	tirsdag 20.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 21.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 5	tirsdag 27.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 28.	Formannskap	kl. 09.00
Februar	uke 6	tirsdag 3.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 4.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 7	tirsdag 10.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 11.	Formannskap	kl. 09.00
uke 8	onsdag 18.	Bystyre	kl. 17.00	
	uke 9	tirsdag 24.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 25.	Formannskap	kl. 09.00
Mars	uke 10		Vinterferie	
	uke 11	tirsdag 10.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 11.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 12	onsdag 18.	Bystyre	kl. 17.00
	uke 13	tirsdag 24.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 25.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 14	tirsdag 31.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
April		onsdag 1.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 15		Påske	
	uke 16	onsdag 15.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 17	onsdag 22.	Bystyre	kl. 17.00
	uke 18	tirsdag 28.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 29.	Formannskap	kl. 09.00
Mai	uke 19	tirsdag 5.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 6.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 20	onsdag 13.	Bystyre	kl. 17.00

	uke 21	tirsdag 19.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 20.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 22	tirsdag 26.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 27.	Formannskap	kl. 09.00
Juni	uke 23	onsdag 3.	Bystyre	kl. 17.00
	uke 24	tirsdag 9.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 10.	Formannskap	kl. 09.00
	uke 25.	tirsdag 16.	Kommunalutvalg	kl. 09.00
		onsdag 17.	Bystyre	kl. 17.00

Sak 175/08: Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Vedlegg

Saksprotokoll

hør debatten sak175-08

Eiermelding kristiansand

Dato: 29.10.08
Saksnr.: 200800833-3
Arkivkode E: 255
Saksbehandler: Solveig Løhaugen

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
04.11.2008
19.11.2008

Eierskapsmelding for Kristiansand kommune

Sammendrag:

En betydelig del av kommunens aktivitet er organisert i enheter utenfor den ordinære kommunale administrasjonen. Slik aktivitet er organisert i kommunalt foretak, aksjeselskap, interkommunalt samarbeid eller interkommunalt selskap. Kommunen har også overført aktiviteter og formue til stiftelser. Kommunen har ingen samlet oversikt over dette eierskapet, ingen samlet strategi for eierskapet og få regler for en samordnet administrativ og politisk oppfølging av eierskapet. En slik samlet oversikt og samlet strategi har vært etterlyst både administrativt og politisk. Revisjonen har i noen rapporter om selskapskontroll også etterlyst kommunens eierstrategi.

Rådmannen fremmer nå en sak om kommunens eierskap som både skal gi en oversikt over kommunens eierposisjoner og rammebetingelsene for ulike eierformer og som også foreslår kommunens overordnede strategi i forhold til sine eierposisjoner. Dette er del I av eierskapsmeldingen.

Det er i prosessen med å utarbeide eierskapsmeldingen bl.a. innhentet informasjon fra Stavanger, Bergen og Sandnes kommuner. I tillegg er KS Eierforums anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, samt Norsk anbefaling "Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)" lagt til grunn for eierskapsmeldingen.

Rådmannen vil i løpet av 2009 fremme en sak for bystyret med forslag til strategi for det enkelte selskap. I denne forbindelse vil det også bli omhandlet spørsmål om hvorvidt riktig selskapsform er valgt, om kommunen bør kjøpe eller selge noen av sine eierposisjoner, om virksomhet eller verdier bør flyttes mellom selskaper og andre eierstrategiske spørsmål. Som en del av dette arbeidet vil det bli lagt opp til at kommunalutvalget som politisk eierskapsorgan skal ha drøftinger med selskaper og foretak med formål å utvikle kommunens eierstrategi for selskapet/foretaket.

Gjeldende retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon i aksjeselskaper delegerer liten myndighet til kommunalutvalget. Enhver sak om vedtektsendring, aksjesalg eller emisjon må til bystyret for behandling. Rådmannen foreslår innføring av nye retningslinjer der det er de vesentlige endringene eller salg av større aksjeposter som skal til behandling i bystyret. Mindre vesentlige endringer kan da foretas av kommunalutvalget.

Rådmannen foreslår også at fullmakt til å møte på generalforsamling delegeres til ordføreren og ikke til ordfører og rådmann i sammen som i dag.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret vedtar de overordnede prinsipper for kommunens eierstyring slik de fremkommer i Eierskapsmelding for Kristiansand kommune.
2. Bystyret opphever gjeldende retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon av 17.06.1992.
3. Bystyret vedtar nye retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon.

Tor Sommerseth
Rådmann

Trykte vedlegg: Eierskapsmelding Kristiansand kommune
Gjeldende retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon
Forslag til nye retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon

Utrykte vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken:

Kristiansand kommune forvalter betydelige verdier. En stor del av disse verdiene eies gjennom kommunale foretak, interkommunalt samarbeid, interkommunale selskap eller aksjeselskap. Kommunen eier 3 kommunale foretak, er deltaker i 9 interkommunale selskaper, er eneeier i 10 aksjeselskaper og medeier i 8 andre selskaper. De selskapene som kommunen eier med 50 % eller mer forvalter kapital på 1,2 milliarder, har en omsetning på nesten 900 millioner og sysselsetter nesten 300 personer.

Eierskapsmeldingen skal vurdere kommunen som eier, i relasjon til disse selskapene. Meldingen skal bidra til å bygge opp et helhetlig og forutsigbart eierskap og den skal legge grunnlaget for gode rutiner både når det gjelder å utvikle eierstrategi og utøve eierskap. Meldingen trekker grensene mellom det politiske og administrative arbeidet.

Hensikten med eierskapsmeldingen er

- å sikre rutiner for systematisk politisk og administrativ oppfølging av foretak og selskap, slik at kommunen blir en aktiv og langsiktig eier, samt for å sikre at selskapene driver i tråd med vedtektene og politiske og administrative føringer
- å gi en samlet oversikt med selskapsrelatert informasjon over de foretakene og selskapene kommunen har eierandeler i og stiftelser som kommunen har initiert.
- gi forslag til kommunens eierstrategi.

I sak til kommunalutvalget 12.02.08 meldte rådmannen oppstart av arbeid med eierskapsmelding for Kristiansand kommune. I denne saken annonserer rådmannen at han ønsker å lage en eierskapsmelding som både skal gi en oversikt over kommunens eierposisjoner og rammebetingelsene for ulike eierformer og som også skal fastlegge kommunens strategi i forhold de ulike selskapene. Rådmannen tar sikte på å lage denne eierskapsmeldingen i to deler.

Første del omhandler

- Oversikt over selskapene kommunen eier helt eller delvis med formål, historie og andre relevante data.
- Generelt om rammebetingelser for de ulike selskapstyper.
- Hvilke rutiner kommunen har og hvilke rutiner kommunen bør utvikle for å få gode systemer for rapportering fra selskapene og en god overordnet styring av selskapene, herunder også forventninger til resultat og forutsigbarhet for kommunen og selskapene.
- Hvilke rutiner kommunen har for valg av representanter til selskapene og om kommunen bør utvikle nye rutiner.
- En plan for opplæring av kommunale tillitsvalgte i selskapene.
- Generelle forhold i en eierskapsstrategi som miljø, likestilling, etikk osv
- Forhold som det vil bli fokusert på i andre del av eierskapsmeldingen.

Rådmannen har tatt sikte på at første del av meldingen skal behandles politisk i oktober og november 2008. På bakgrunn av denne meldingen ønsker rådmannen å lage andre del av eierskapsmeldingen som vil få en politisk behandling i 2009. Andre del av meldingen vil forsøke å besvare spørsmål som:

- Er det valgt riktig selskapsform for de ulike selskapene?
- Bør kommunen kjøpe eller selge noen av sine posisjoner?
- Er det andre områder av kommunens virksomhet som ut fra premissene i del 1 bør organiseres på en annen måte?
- Er det virksomheter eller verdier som bør flyttes mellom selskaper eller mellom eier og selskaper.
- Gjennomgang av hvert enkelt selskap og foretak med formål å utvikle kommunens eierstrategi med selskapet/foretaket.

Revisjonen har i noen rapporter om selskapskontroll også etterlyst en helhetlig selskapsstrategi for Kristiansand kommune. Dette gjelder selskapskontroll for Kilden IKS, Knutepunkt Sørlandet, Agder Teater AS, Kristiansand Bompengeselskap AS, Agder Bomdrift AS og Midt-Agder Friluftsråd. Revisjonen har i alle disse rapportene gitt en rekke anbefalinger som blir fulgt opp gjennom denne meldingen.

Første del av meldingen gir noen generelle synspunkter på kommunalt eierskap. Meldingen tar så for seg det lovmessige grunnlaget for ulike selskapsformer. Meldingen gir en oversikt over kommunens eierforhold i kommunale foretak, interkommunale selskaper, interkommunalt samarbeid, vertskapskommunesamarbeid, aksjeselskap og stiftelser. Siste del av meldinger gir først en oversikt over eksisterende rutiner for eierstyring og gir så forslag til en ny eierstrategi og eierstyring for Kristiansand kommune.

Meldingen gir følgende forslag til overordnede prinsipper for kommunens eierstyring:

Krav rettet mot kommunen som eier

- 1) Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap.
 - a) Meroffentlighet bør være et prinsipp for selskaper som ikke er i et konkurransemarked.
 - b) Det skal være åpenhet rundt eierkommunenes valg av styremedlemmer.
 - c) Det skal være åpenhet rundt godtgjørelse til styret.
- 2) Før kommunen oppretter et selskap bør den ha vurdert hva den ønsker å oppnå ved å opprette selskapet fremfor en mer tradisjonell etatsorganisering. Tilsvarende bør kommunen vurdere hva slags selskapsform som skal nyttes. Tilsvarende analyser bør gjøres ved utarbeiding av eierstrategien til selskapet.
- 3) Formelt fremmer kommunen sine interesser gjennom generalforsamling og representantskap.
 - a) Politisk vedtatt eierstrategi binder Kristiansand kommunes representanter på generalforsamling og representantskap.
 - b) Det bør utarbeides en aksjonær-/eieravtale som beskriver forholdet mellom eierne, informasjon til eierne utenom representantskap/generalforsamling, selskapets virksomhet og valg av styret.
- 4) Kommunen skal sette forutsigbare og kontrollerbare mål for selskapet. Styret er ansvarlig for å realisere disse målene.
 - a) Eierskapet skal være forutsigbart og langsiktig.
 - b) Aktiv eierstyring krever tverrpolitisk forståelse av hvorfor kommunen er engasjert i selskapet.
 - c) Gjennom krav til resultat og rapportering gir eieren tydelig signaler om hva som forventes av virksomheten. Eier kan sette resultatkrav i forhold til avkastning på den kapitalen selskapet forvalter, kundetilfredshet, HMS forhold, likestilling o.l.
 - d) Det bør utarbeides en klar og forutsigbar utbyttepolitikk.
- 5) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart. Styresammensetningen må sees i forhold til selskapets formål og behov og styrets totale sammensetning.
- 6) Det skal utarbeides Eiermelding om kommunenes samlede eierskap.
- 7) Skal selskapet utføre oppgaver etter egenregiprinsippet, skal dette tydelig fremgå av vedtekter og selskapsavtale. Skal selskapet levere andre tjenester til eierkommunene, bør det stilles krav om tjenesteavtaler.

Krav rettet mot selskapet

1. Samfunnsansvar.
 - a. Selskapene bør rapportere etter bærekraftige prinsipper, det vil si en integrert økonomisk, miljømessig og sosial rapportering.
 - b. Selskapene skal ha etikk, miljø og likestilling som en del av strategiplanen.
2. Likebehandling av aksjonærer
 - a. Det skal legges til rette for god dialog på generalforsamlingen mellom eiere, styret og ledelsen.
 - b. Selskapet skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, saksdokumentene bør være utførlig nok til at eierne kan ta stilling til alle saker som skal behandles.
 - c. Innkalling og saksdokumenter til bedriftsforsamling og generalforsamling, eventuelt representantskap sendes minst fire uker før møtet skal holdes.
3. Strategi
 - a. Styret utarbeider selskapets strategiplan med visjoner, mål og handlingsplan.
 - b. Styret utarbeider plan for eget arbeid og egen kompetanseutvikling, samt evaluere sin virksomhet.
 - c. Styret skal sørge for at det er gode rutiner for internkontroll.
 - d. Styret skal påse at selskapet/foretaket har gode rutiner for utnyttelse og utvikling av ansattes kompetanse og ferdigheter.
4. Styreinstruks
 - a. Styret skal utforme styreinstruks som beskriver styrets mandat, styremøtenes forretningsorden, saker som skal styrebehandles, saksbehandlingsregler (lovgrunnlag), og informasjon utenom styremøter.

På bakgrunn av denne overordnede strategien utvikles det i meldingen konkrete forslag til

- Rutiner for kommunikasjon mellom selskaper og kommunen
- Fastsetting av styrehonorar og styreforsikring
- Sammensetning av styrene
- Opplæring av styrerepresentanter
- Retningslinjer for styrenes ansvar
- Tilsyn og kontroll

Rådmannen er av den oppfatning at det er bystyret som overordnet eierorgan som skal vedta kommunens overordnede eierstrategi. Kommunalutvalget som gjennom sitt reglement har fått ansvar for å være kommunens eierskapsutvalg, må ha ansvar for å utvikle og vedta konkrete rutiner for hvordan eierskapet skal styres.

Dagens retningslinjer delegerer fullmakt til kommunalutvalget til å være generalforsamling i heleide selskaper og til ordfører og rådmann sammen å møte på generalforsamling på kommunens vegne i deleide selskaper.

Disse retningslinjene bør revideres fordi kommunen har mange selskaper og det tar lang tid med bystyrebehandling i saker av liten betydning. Selskapet skal innkalle til generalforsamling med en ukes frist. Det er ikke mulig å behandle forslag av endringer av vedtekter i bystyret innen denne fristen. Kristiansand kommune som eier må derfor be om at selskapene styrebehandler og oversender saker til generalforsamling til kommunen med svært lang frist slik at vi kan følge våre interne regler for saksbehandling. Hvis dette er mindre vesentlige endringer fremstår dette som unødig vanskelig.

Rådmannen foreslår derfor at kommunalutvalget har fullmakt til å ta stilling til saker som skal behandles på generalforsamling på områder der det ikke gjelder salg av vesentlige poster eller endringer av vesentlig betydning. Selv om aksjeposten ikke er stor, er den likevel av

vesentlig betydning hvis salget gjør at kommunens eierpost ved salget synker under kritiske grenser som fra 67 % til 66 %, fra majoritet til minoritet eller kommer under grensen for negativt flertall.

Rådmannen foreslår også at det i deleide selskaper er ordføreren alene eller den han bemyndiger som skal representere kommunen, ikke ordfører og rådmann sammen. Ordføreren er kommunens rettslige representant, og det er naturlig at det er han som i utgangspunktet opptrer på kommunens vegne. Av praktiske grunner er det imidlertid nødvendig å kunne delegere denne fullmakten.

Rådmannen foreslår å beholde gjeldende bestemmelse om at styrerepresentanter ikke kan møte på generalforsamling med fullmakt fra ordføreren. Dette er ikke vanlig i aksjeselskaper, men bør etter rådmannens vurdering likevel videreføres fordi det tydeliggjør skille mellom selskapsorganene. Generalforsamlingen skal ha en kontrollfunksjon og en overordnet funksjon. Det bør da være to forskjellige personer som møter i de ulike organer på vegne av kommunen.

Kommunalutvalget vedtar retningslinjer for styring av aksjeselskaper innenfor rammene i denne saken.

Vedlegg 1

RETNINGSLINJER FOR KOMMUNENS BRUK AV FULLMAKTSREPRESENTASJON PÅ GENERALFORSAMLING I AKSJESELSKAPER HVOR KOMMUNEN ER AKSJEEIER

I møte den 17. juni 1992 behandlet bystyret i sak nr. 144/92 om "Generalforsamling i aksjeselskaper hvor kommunen er aksjeeier – retningslinjer." Bystyret fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Det skal fortsatt gjøres bruk av fullmaktsrepresentasjon i henhold til aksjelovens § 9-2, 2 ledd når det holdes generalforsamling i heleide kommunale aksjeselskaper og i selskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere.
2. Bystyret godkjenner fremlagte forslag til retningslinjer for bruk av fullmaktsrepresentasjon i aksjeselskaper hvor kommunen er aksjeeier.

1 Heleide kommunale aksjeselskaper

Når det avholdes generalforsamling i heleide kommunale aksjeselskaper, har kommunalutvalget fullmakt til å møte som kommunens representanter.

Dersom kommunalutvalget ikke kan møte, møter ordfører og rådmann som fullmaktsrepresentanter på vegne av kommunen. Ordfører og rådmann har anledning til å bemyndige en eller flere representanter til å møte for seg.

2 Aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere

Når det avholdes generalforsamling i aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere, møter en fullmaktsrepresentant på vegne av kommunen. Fullmakt til å møte har ordfører og rådmann eller den de bemyndiger.

3 Rådgiver for fullmektigen(e) på generalforsamling

a Heleide kommunale aksjeselskaper

Som rådgivere for kommunalutvalget, plikter rådmannen eller den (de) han bemyndiger til å møte.

Møter ordfører og rådmannen eller representanter for disse som fullmektiger, avgjør de selv om det er nødvendig å møte med rådgiver. De avgjør i tilfelle selv hvem denne (de) skal være.

b Aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere.

Fullmektig som møter på vegne av kommunen på generalforsamlingen i aksjeselskaper hvor kommunen er en eller flere aksjeeiere, avgjør selv om vedkommende vil møte med rådgiver og eventuelt hvem denne skal være, jfr. Aksjelovens § 9-2, 3. ledd.

4 Fullmaktens varighet

Fullmakt følger den kommunale valgperioden og gis av bystyret i forbindelse med valg av utvalgsmedlemmer til de enkelte utvalg/råd og nemnder.

5 Begrensninger for utøvelse av fullmakten

Fullmektigen plikter å følge de instruksjoner som gis av bystyret og med de unntak av det som er nevnt nedenfor eller for øvrig følger av vedtak truffet av bystyret, har fullmektigen(e) alle de rettigheter bystyret har som aksjeeier.

Følgende saker skal på forhånd forelegges bystyret:

- a Vedtektsendringer
- b Salg av kommunens aksjer
- c Anvendelse av større overskudd
- d Større låneopptak

Kommer innkalling til generalforsamling for sent til å kunne fremme sak for bystyret, fremmes saken for kommunalutvalget til avgjørelse. Er det heller ikke tid til å forelegge saken for kommunalutvalget, avgjør fullmektigen stemmegivningsspørsmålet på vegne av bystyret.

Salg av aksjer som kommunen eier kan dog ikke foretas uten at sak på forhånd er forelagt bystyret.

Som veiledende norm for fullmaktsbruken ved større låneopptak og anvendelse av større overskudd, legges til grunn kr 1,2 mill som er det beløp nåværende kommunelov § 24 nr. 1 fastsetter.

- 6 Person som er oppnevnt som styremedlem for styret i det aksjeselskapet hvor det skal avholdes generalforsamling, kan ikke møte som fullmektig.
- 7 Den eller de som møter som fullmektig plikter å rapportere tilbake til kommunalutvalget etter avholdt generalforsamling.
- 8 Overnevnte retningslinjer gjelder også når det avholdes ekstraordinær generalforsamling.

Retningslinjene trer i kraft fra vedtagelsestidspunktet.

Vedlegg 2

Forslag til nye retningslinjer for fullmaktsrepresentasjon:

RETNINGSLINJER FOR KOMMUNENS BRUK AV FULLMAKTSREPRESENTASJON PÅ GENERALFORSAMLING I AKSJESELSKAPER HVOR KOMMUNEN ER AKSJEEIER

1. Heleide kommunale aksjeselskaper

Når det avholdes generalforsamling i heleide kommunale aksjeselskaper, har kommunalutvalget fullmakt til å møte som kommunens representant. Dersom kommunalutvalget ikke kan møte, møter ordfører som fullmaktsrepresentant på vegne av kommunen. Ordfører kan bemyndige en representanter til å møte for seg.

2. Aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere

Når det avholdes generalforsamling i aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere, møter en fullmaktsrepresentant på vegne av kommunen. Fullmakt til å møte har ordfører eller den han bemyndiger.

3. Rådgiver for fullmektigen på generalforsamling

Som rådgiver for kommunalutvalget, plikter rådmannen eller den (de) han bemyndiger å møte. Møter ordfører, rådmannen eller andre som fullmektiger, avgjør de selv om det er nødvendig å møte med rådgiver. De avgjør i tilfellet selv hvem denne (de) skal være.

4. Fullmaktens varighet

Kommunalutvalget og ordfører har generell fullmakt til å møte på generalforsamling. Fullmakt til andre gis til en konkret generalforsamling.

5. Begrensninger for utøvelse av fullmakt

Kommunalutvalg, ordfører og eventuell fullmektig plikter å følge de instruksjoner som gis av bystyret og med unntak av det som er nevnt nedenfor eller for øvrig følger av vedtak truffet av bystyret, har fullmektigen(e) alle rettigheter bystyret har som aksjeeier.

Følgende saker skal på forhånd forelegges bystyret hvis det gjelder vesentlige endringer:

- a. Vedtektsendringer
- b. Salg av kommunens aksjer
- c. Anvendelse av større overskudd
- d. Større låneopptak

Kommer innkalling til generalforsamling for sent til å kunne fremme sak for bystyret, fremmes saken for kommunalutvalget til avgjørelse. Er det heller ikke tid til å forelegge saken for kommunalutvalget, avgjør fullmektigen stemmegivningsspørsmålet på vegne av bystyret.

Salg av aksjeposter av vesentlig betydning som kommunen eier, kan likevel ikke foretas uten at saken på forhånd er forelagt bystyret. Selv om aksjeposten ikke er stor, er den likevel av vesentlig betydning hvis salget innebærer at kommunens eierandel går fra over 67 % til under 66 %, fra majoritet til minoritet eller at kommunen mister negativt flertall.

6. Styremedlemmer kan ikke møte på generalforsamling.

Person som er oppnevnt som styremedlem for styret i det aksjeselskapet hvor det skal avholdes generalforsamling, kan ikke møte som fullmektig.

7. Rapportering

Den som møter som fullmektig plikter å rapportere tilbake til kommunalutvalget etter avholdt generalforsamling.

8. Ekstraordinær generalforsamling

Overnevnte retningslinjer gjelder også når det avholdes ekstraordinær generalforsamling.

9. Ikrafttredelse

Retningslinjene trer i kraft fra vedtakstidspunktet.

Vedlegg 3

Tekst med gjennomstrekning er slettet, tekst med gul markering er ny.

RETNINGSLINJER FOR KOMMUNENS BRUK AV FULLMAKTSREPRESENTASJON PÅ GENERALFORSAMLING I AKSJESELSKAPER HVOR KOMMUNEN ER AKSJEIEIER

1. Heleide kommunale aksjeselskaper

Når det avholdes generalforsamling i heleide kommunale aksjeselskaper, har kommunalutvalget fullmakt til å møte som kommunens representant.

Dersom kommunalutvalget ikke kan møte, møter ordfører og rådmann som fullmaktsrepresentant på vegne av kommunen. Ordfører og rådmann har anledning til å kan bemyndige en eller flere representanter til å møte for seg.

2. Aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere

Når det avholdes generalforsamling i aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere, møter en fullmaktsrepresentant på vegne av kommunen. Fullmakt til å møte har ordfører og rådmannen eller den de han bemyndiger. Ordføreren kan ikke bemyndige styremedlemmer til å møte på generalforsamling i det selskapet der de sitter i styret.

3. Rådgiver for fullmektigen på generalforsamling

~~a Heleide kommunale aksjeselskaper~~

~~Som rådgiver for kommunalutvalget, plikter rådmannen eller den (de) han bemyndiger å møte. Møter ordfører, rådmannen eller andre som fullmektiger, avgjør de selv om det er nødvendig å møte med rådgiver. De avgjør i tilfellet selv hvem denne (de) skal være.~~

~~b Aksjeselskaper hvor kommunen er en av flere aksjeeiere.~~

~~Fullmektig som møter på vegne av kommunen på generalforsamlingen i aksjeselskaper hvor kommunen er en eller flere aksjeeiere, avgjør selv om vedkommende vil møte med rådgiver og eventuelt hvem denne skal være, jfr. Aksjelovens § 9-2, 3. ledd.~~

~~4. Fullmaktens varighet~~

~~Kommunalutvalget og ordfører har generell fullmakt til å møte på generalforsamling. Fullmakt til andre gis til en konkret generalforsamling.~~

5. Begrensninger for utøvelse av fullmakt

Fullmektigen **Kommunalutvalg, ordfører og eventuell** fullmektig plikter å følge de instruksjoner som gis av bystyret og med unntak av det som er nevnt nedenfor eller for øvrig følger av vedtak truffet av bystyret, har fullmektigen(e) alle rettigheter bystyret har som aksjeeier.

Følgende saker skal på forhånd forelegges bystyret **hvis det gjelder vesentlige endringer:**

- e. Vedtektsendringer
- f. Salg av kommunens aksjer
- g. Anvendelse av større overskudd
- h. Større låneopptak

Kommer innkalling til generalforsamling for sent til å kunne fremme sak for bystyret, fremmes saken for kommunalutvalget til avgjørelse. Er det heller ikke tid til å forelegge saken for kommunalutvalget, avgjør fullmektigen stemmegivningsspørsmålet på vegne av bystyret.

Salg av aksjeposter **av vesentlig betydning** som kommunen eier, kan **likevel** ikke foretas uten at saken på forhånd er forelagt bystyret. **Selv om aksjeposten ikke er stor, er den likevel av vesentlig betydning** hvis salget innebærer at kommunens eierandel går fra over 67 % til under 66 %, fra majoritet til minoritet eller at kommunen mister negativt flertall.

6. Styremedlemmer kan ikke møte på generalforsamling.

Person som er oppnevnt som styremedlem for styret i det aksjeselskapet hvor det skal avholdes generalforsamling, kan ikke møte som fullmektig.
(Flyttet til pkt. 2 etter Kommunalutvalgets behandling)

~~Salg av aksjer som kommunen eier kan dog ikke foretas uten at sak på forhånd er forelagt bystyret.~~

~~Som veiledende norm for fullmaktsbruken ved større låneopptak og anvendelse av større overskudd, legges til grunn kr 1,2 mill som er det beløp nåværende kommunelov § 24 nr. 1 fastsetter.~~

7. Rapportering

Den ~~eller de~~ som møter som fullmektig plikter å rapportere tilbake til kommunalutvalget etter avholdt generalforsamling.

8. Ekstraordinær generalforsamling

Overnevnte retningslinjer gjelder også når det avholdes ekstraordinær generalforsamling.

9. Ikrafttredelse

Retningslinjene trer i kraft fra vedtakstidspunktet.

Sak 176/08: Etablering av internasjonalt senter - prinsippvedtak

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 20.10.2008
Saksnr.: 200811939-1
Arkivkode E: 070 D10 &80
Saksbehandler: Stein Tore Sorthe

Saksgang

Oppvekststyret
Helse- og sosialstyret
Kulturstyret
Bystyret

Møtedato

28.10.2008
11.11.2008
12.11.2008
19.11.2008

Etablering av internasjonalt senter – prinsippvedtak

Sammendrag:

Bystyret vedtok følgende i møte 6.12.2006:

1. Bystyret slutter seg til prinsippene vedrørende etableringen av Internasjonalt hus med unntak av lokalisering.
2. Eventuelle økonomiske konsekvenser må tas opp i Handlingsplanarbeidet 2008-2011.
3. Det igangsettes utarbeidelse av hovedprosjektet.

En administrativ prosjektgruppe med kulturdirektøren som leder har arbeidet med saken i 2007 og 2008. Gruppen har bestått av representanter fra kultur, skole, helse og sosial, rådmannens stab, fylkeskommunen og innvandrerrådet.

Forutsetningen for et internasjonalt senter i Kristiansand må være at senteret blir noe langt mer enn en kulturell møteplass. Innholdet betegnes derfor som et *Ressurssenter for flerkulturell synliggjøring, kompetansebygging og integrering*. Prosjektgruppen har kommet til at en slik institusjon må utvikles over tid gjennom samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere og i dialog med potensielle interessenter.

Senteret bør inngå i et felleskap med annen beslektet virksomhet for å virke mest mulig integrerende. Den nye kommunale internasjonale skolen er i denne sammenhengen en vel så interessant partner som Arkivet/Samsen og "Filmens hus". Det finnes muligheter for å starte opp virksomheten i tilstøtende lokaler på Lund, og den videre utviklingen kan med fordel samkjøres med behovet for relokalisering av den internasjonale skolen, for eksempel i Kvadraturen. Ulempen er selvfølgelig at heller ikke dette alternativet er helt i tråd med brukernes preferanser med hensyn til beliggenhet. Alt i alt har likevel prosjektgruppen kommet til at det er dette alternativet som anbefales.

Situasjonen som oppstod da Havnekvartalet ikke lenger var aktuell, førte til at spørsmålet om lokalisering har dominert prosjektgruppas arbeid. Det er derfor ikke gjennomført inngående studier av alternative organisasjonsformer, men prosjektgruppen ser ikke at det er spesielle svakheter ved aksjeselskapsmodellen. Det anbefales at etableringen ikke gjøres avhengig av et betydelig inntjeningskrav i løpet av kort tid, men at offentlig driftstilskudd sørger for basisfunksjonene, og at det er aktivitetsnivået som gjøres avhengig av prosjekttilskudd fra andre, leieinntekter, salg av tjenester m.m. Selv med en oppstart i det små, hvor aktivitet og identitet utvikles gradvis over tid, bør det forventes et behov for driftstilskudd fra eierne på minimum 1 million kroner per år.

Spørsmålet om etablering av internasjonalt senter trenger en avklaring. Flere uforutsette hindre har forårsaket at saken har tatt lang tid. Rådmannen er enig med prosjektgruppa i vektleggingen av de potensielle synergieffektene i forhold til den internasjonale skolen, og ser det som mulig å gjennomføre etableringsfasen innenfor eksisterende budsjetterammer. Det anses også som sannsynlig at det kan oppnås økonomiske bidrag fra Cultiva, fylkeskommunen og det statlige Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Alternativet er å stille saken i bero. Kommunens økonomiske situasjon gjør det vanskelige å finne tilstrekkelige ressurser til å realisere nye tiltak og tjenestetilbud i kommende handlingsprogramperiode. Det kan stilles spørsmål ved om et eget senter er det tiltaket som over tid vil gi best resultat med tanke på integrering, utvikling og synliggjøring av etniske minoriteters ressurser og kompetanse.

Rådmannen fremmer på bakgrunn av dette to alternative forslag til vedtak. Innvandrerrådet har behandlet innstillingen, men rakk ikke å lage en felles uttalelse. Rådets leder har derfor varslet at det vil bli fremmet et alternativt forslag til vedtak i den politiske behandlingen.

Forslag til vedtak – alternativ 1:

1. Det igangsettes et to-årig prosjekt med base i tilknytning til KVO og Internasjonal skole på Lund. Prosjektet har som formål å etablere et internasjonalt senter i Kristiansand, og skal avklare innhold, organisasjons- og finansieringsmodell, samt interessegruppens behov og involvering.
2. Prosjektledelse i etableringsfasen dekkes innenfor eksisterende budsjetterammer.
3. Det søkes om økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Cultiva og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
4. Behov for kommunalt driftstilskudd til et internasjonalt senter organisert som IKS eller AS, vurderes etter prosjektperioden på to år.

Forslag til vedtak – alternativ 2:

1. Det arbeides ikke videre med etablering av et internasjonalt senter som en egen selvstendig institusjon.
2. Kristiansand kommune skal bidra aktivt til at funksjonene som var tiltenkt senteret ivaretas og videreutvikles innenfor egen organisasjon og gjennom eksterne samarbeidsprosjekter.
3. Alle kommunale enheter skal prioritere utvikling av den flerkulturelle dimensjonen innenfor ordinær tjenesteyting og i eksisterende prosjekter, aktiviteter og virksomheter.

Tor Sommerseth
rådmann

Dagny Anker Gevelt
kulturdirektør

Trykte vedlegg: ingen
Utrykte vedlegg: Forprosjekt Internasjonalt Hus, mai 2006

Bakgrunn for saken

I forbindelse med utarbeidelse av planen "Internasjonalt mangfold" ble det høsten 2004 arrangert et flerkulturelt idémøte i regi av Helse- og sosialsektoren. På dette møtet, og ved senere anledninger er det kommet signaler fra innvandrerbefolkningen om ønske og behov for et sted som kan være arena for flerkulturelle møter i begrepets videste forstand. Et slikt internasjonalt senter tenkes som arena for samarbeid mellom minoritetsmiljøer og etnisk norske, formidle kulturforståelse, brobygging, utveksling av kulturuttrykk og internasjonal forståelse i lokal målestokk.

Også Vest-Agder fylkeskommune anbefaler i sin fylkesplan at "... i Kristiansand bør det være et mål å etablere et flerkulturelt senter."

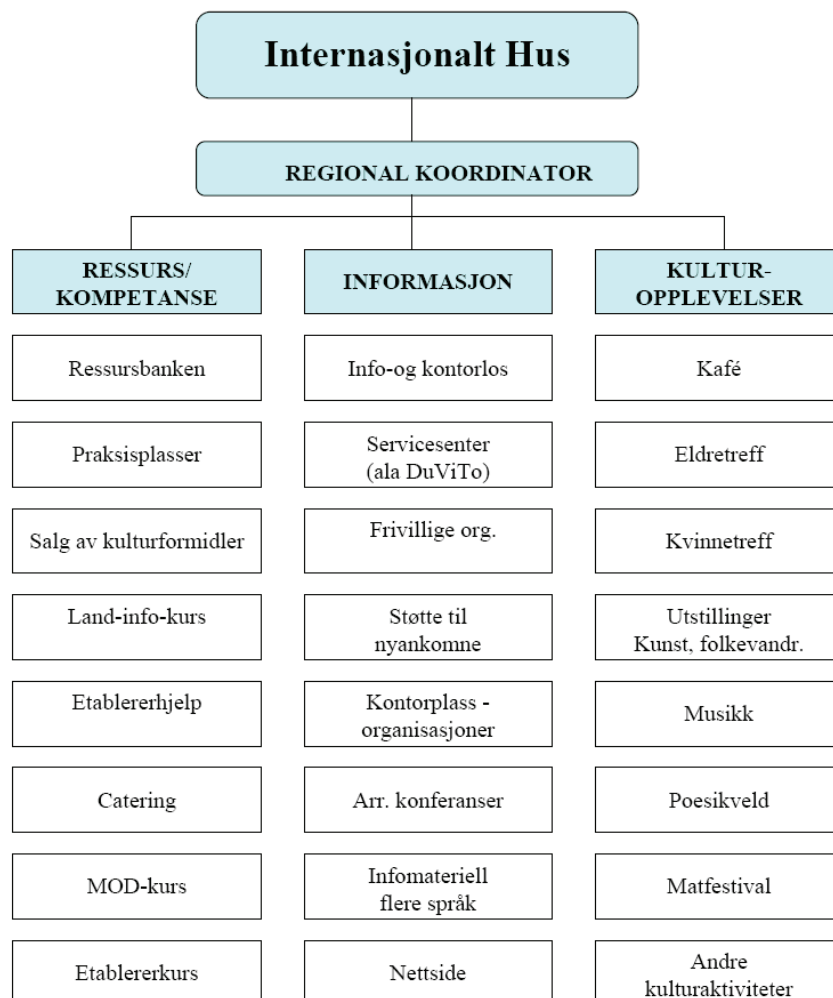
I budsjettmøte desember 2004 fattet bystyret følgende vedtak:

"Bystyret ber om at initiativ fra ulike innvandrergupperinger om etableringen av en internasjonal kultursenterfunksjon følges opp og at det eventuelt fremmes en egen sak."

Helse- og sosialdirektøren fikk ansvaret for prosjektet. Det ble gitt kr 100 000 i støtte fra Cultiva og kr 50 000 i støtte fra fylkeskommunen til å gjennomføre et forprosjekt som skulle utrede muligheten for å realisere et internasjonalt hus i Kristiansand, og vurdere behov, organisering, innhold og finansiering. Rapporten fra forprosjektet var klar i mai 2006, og gir en utførlig beskrivelse av behov og muligheter. Denne figuren i rapporten viser potensialet for innhold og funksjoner:

Målgruppe: Etniske minoriteter på Sørlandet

Målsetning: Integrering og synliggjøring av ressurser og kompetanse.

Rådmannen la rapporten fram for bystyret i møte 6.12.2006, og bystyret vedtok da følgende:

1. Bystyret slutter seg til prinsippene vedrørende etableringen av Internasjonalt hus med unntak av lokalisering.
2. Eventuelle økonomiske konsekvenser må tas opp i Handlingsplanarbeidet 2008-2011.
3. Det igangsettes utarbeidelse av hovedprosjektet.

Spørsmålet om lokalisering var sentral i debatten, og bystyret sluttet seg altså ikke til rådmannens forslag om å se etableringen av et internasjonalt senter i sammenheng med Stiftelsen Arkivets planer om nybygg i Vesterveien/Møllevannsveien, men ønsket en mer sentral plassering. Den videre planleggingen konsentrerte seg derfor om å realisere senteret som en integrert del av Havnekvartalet.

Ansvar for saken ble i 2007 overført til Kultursektoren og det ble opprettet en administrativ prosjektgruppe med kulturdirektøren som leder. Gruppen har bestått av representanter fra kultur, skole, helse og sosial, rådmannens stab, fylkeskommunen og innvandrerrådet. Kulturstyret ble orientert om status i dette arbeidet i sak 47/07, 19.6.2007.

Da eierne av Havnekvartalet og kommunen ikke kom til enighet om betingelsene for et samarbeid, startet prosjektgruppen høsten 2007 arbeidet med å finne en alternativ lokalisering. Arbeidet har ikke hatt karakter av å være et "hovedprosjekt", men primært hatt fokus på å avklare nærmere enkelte sider ved forprosjektet, særlig lokalisering, men også spørsmål knyttet til organisering, finansiering og framdrift.

Ressursenter for flerkulturell synliggjøring, kompetansebygging og integrering

Det finnes allerede mange "internasjonale hus" i Kristiansand:

- Arkivet på Vesterveien huser et voksende internasjonalt miljø.
- Samsen kulturhus er en viktig flerkulturell arena.
- Folkebiblioteket er et flerspråklig informasjonssenter.
- Kristiansand Voksenopplæringscenter (KVO) på Lund er ikke bare en sentral utdanningsinstitusjon for flyktninger og innvandrere, men også en flerkulturell møteplass av stor betydning.
- KIA Agder (Kristent interkulturelt arbeid) har på relativt kort tid etablert seg med et høyt aktivitetsnivå i Dronningensgt. 36.
- Andre samfunnsinstitusjoner i byen har også et klart internasjonalt preg, blant annet Den katolske kirken, Universitetet og Kunnskapsparken.
- I tillegg er det stadig flere større bedrifter som trekker til seg utenlandske arbeidstakere.

På flere av områdene som er beskrevet i forprosjektet, er det bare de siste par årene tatt viktige initiativ i Kristiansand.

- Kristiansand Turnforening har i 2006 og 2008 arrangert meget vellykkede Kulturkarneval.
- Kommunen har etablert en internasjonal skole.
- Næringsforeningen i byen tilbyr nå sine medlemsbedrifter bistand til integrering av utenlandske arbeidstakere.
- NHO Agder administrerer det nye kvalifiseringsprosjektet Global Future som er rettet mot innvandrere med høyere utdanning.
- Masterkandidater med tilknytning til Sørlandet og bakgrunn fra land utenfor EØS-området tilbys verdifull arbeidserfaring gjennom trainee-ordningen Trainee Sør.
- Utdannings- og forskningsinstitusjonene har i større grad satt fokus på migrasjon og etnisitet.

Dette er eksempler på tiltak som kan relateres til virksomhetsområdet for et internasjonalt hus eller senter, og som skaper nye interessante konstellasjoner som kan utnyttes i en flerkulturell by. Det finnes flere muligheter med hensyn til hovedfunksjon og kjernevirksomhet for et framtidig internasjonalt senter i Kristiansand. Forutsetningen må være at senteret blir noe langt mer enn en kulturell møteplass.

De andre større byene i Norge har lignende institusjoner, men det er ikke registrert noen åpenbare suksesshistorier som det er ønskelig å kopiere. Prosjektgruppa har derfor kommet til den konklusjonen at en slik institusjon må utvikles over tid med utgangspunkt i Kristiansandsregionens flerkulturelle landskap, gjennom samarbeid med en rekke aktuelle samarbeidspartnere og i tett dialog med potensielle interessenter og deres organisasjoner. I den forbindelse må brukernes innflytelse gis en formell organisering. Samtidig vil det også være andre interessegrupper eller instanser som kan ha bidrag og innspill i prosessen, blant annet forsknings- og utdanningsinstitusjonene.

Lokalisering

Internasjonalt senter var ett av tre "kommunale bidrag" i Havnekvartal-prosjektet. De to andre var rytmisk scene og cinematek. Umiddelbart etter at planene for Havnekvartalet ble skrinlagt, ble det foretatt en nærmere vurdering av hvorvidt Folkets Hus, Arbeideren kunne være et egnet sted for samlokalisering av disse tre funksjonene. Konklusjonen ble at ombyggingskostnadene ville bli altfor høye for å tilpasse bygget til rytmisk scene og cinematek. Et internasjonalt senter kunne uten større problemer innpasses i deler av bygget, men det ble vurdert som uaktuelt for kommunen å kjøpe bygget når det egnet seg dårlig for de andre funksjonene.

Prosjektgruppa foretrakk våren 2007 en innpassing av internasjonalt senter i Havnekvartalet framfor å satse på nybygg ved Arkivet. Vinteren 2008 ble status for nybygg drøftet på nytt med ledelsen av Arkivet. Dette vil være en løsning som ligger forholdsvis langt fram i tid og de økonomiske konsekvensene er ikke tilstrekkelig utredet. Det synes også som det er visse nyanser i visjonene for innhold og profil for et eventuelt felles nybygg. En lokalisering i tilknytning til Arkivet og Samsen var rådmannens innstilling i 2006, og prosjektgruppa ser fortsatt dette som en god løsning på flere områder.

Kommunens eiendomsavdeling fikk våren 2008 i oppdrag å undersøke mulighetene i det private utleiemarkedet. Det finnes for tiden ledige lokaler i Kvadraturen som kan ivareta den planlagte senterfunksjonen på en tilfredsstillende måte, men leiekostnadene vil langt overstige de foreløpige budsjettanslagene for senteret. Et konkret tilbud var på kr 645 000 i husleie per år for et tidligere butikklokale i Kristian IVs gate. Kulturdirektørens faglige innvending mot et enkeltstående hus i Kvadraturen er at dette vil virke kulturelt segregerende framfor integrerende. I hele denne prosessen har det vært et siktemål at senteret skal utvikles i interaksjon med omkringliggende miljøer, og aller helst inngå i sambruk av eksisterende arenaer.

Som en midlertidig løsning vil gamle Aladdin kino i løpet av høsten 2008 tas i bruk som cinematek og filmsenter. Det har vært vurdert om bygget også kan huse internasjonalt senter i en oppstartsfasen. Beliggenheten er god, men koblingen til filmmiljøene virker noe kunstig, og prosjektgruppa tviler på om det blir mulig å profilere den ønskelige identiteten i et slikt samboerskap, særlig med tanke på at dette vil være en midlertidig løsning.

Det er snart gått fire år siden tankene om et internasjonalt hus eller senter kom på dagsorden, men ulike forhold og vedtak har som nevnt forpurret de opprinnelige framdriftsplanene. I mellomtiden har nye, beslektede tiltak blitt realisert. Kristiansand kommune har startet en internasjonal skole i lokaler i tilknytning til Kristiansand Voksenopplæringscenter (KVO) og Mottaksskolen på Lund. Den internasjonale skolen har vist seg å være en suksess og allerede etter ett års drift er det behov for å utvide lokalene.

Prosjektgruppa ønsker å holde fast på filosofien om at et internasjonalt senter ikke bør være en isolert satellitt, men inngå i et felleskap med annen beslektet virksomhet for å virke mest mulig integrerende. Den internasjonale skolen er i denne sammenhengen en vel så interessant partner som Arkivet/Samsen (langt fram) og "Filmens hus" (midlertidig i Aladdin). Det finnes muligheter for å starte opp virksomheten i tilstøtende lokaler i Kongsgård

allé/Odins gate, og den videre utviklingen kan med fordel samkjøres med behovet for relokalisering av den internasjonale skolen, for eksempel i Kvadraturen.

En slik løsning kan realiseres i overskuelig framtid og det gir gode muligheter for fleksibel arealdisponering i samsvar med egen økonomi. Ulempen er selvfølgelig at heller ikke dette alternativet er helt i tråd med brukernes preferanser med hensyn til beliggenhet. Alt i alt har likevel prosjektgruppa kommet til at det er dette alternativet som anbefales.

Organisering

Blant annet for å tydeliggjøre det regionale nedslagsfeltet er det sterkt ønskelig at Vest-Agder fylkeskommune involveres i etableringen og driften av senteret. Det må ligge til rette for en offentlig styring av virksomheten, men muligheten for at også andre aktører kan involveres, bør ikke utelukkes. Erfaringene fra andre storbyer er blant annet at det underveis har vært behov for å foreta betydelige organisatoriske endringer. Dessuten kan salg av tjenester på sikt komme til å utgjøre en betydelig inntektskilde.

Styringsgruppa for forprosjektet anbefalte at senteret ble organisert som et aksjeselskap med kommunen og fylkeskommunen som eiere, men det ble i bystyresaken forutsatt at alternativer til organisasjonsform skulle utredes ytterligere i det videre arbeidet. På grunn av den nye situasjonen som oppstod da Havnekvartalet ikke lenger var aktuell, har spørsmålet om lokalisering dominert prosjektgruppas arbeid. Det er derfor ikke gjennomført inngående studier av alternative organisasjonsformer, men prosjektgruppa ser ikke at det er spesielle svakheter ved aksjeselskapsmodellen. For at det ikke skal gå for lang tid før arbeidet kan komme i gang, foreslås det at en midlertidig prosjektleder engasjeres så snart det er ressurser tilgjengelig. Vedkommende vil få i oppgave å etablere senteret i henhold til bystyrets vedtak. Så snart endelig selskapsform/eierskap med vedtekter er avklart nærmere vil dette bli lagt fram for bystyret til godkjenning.

Økonomi

Den største bekymringen ved budsjett-opstillingene i forprosjektet er avhengigheten av til dels betydelige egeninntekter gjennom salg av kurs og andre tjenester. Tallene som ble lagt til grunn fremgår av denne faksimilen fra forprosjektets rapport:

DRIFTSBUDSJETT			
INNTEKTER	Oppstart/drift 1. halvår	1. driftsår	2. driftsår
	NOK	NOK	NOK
Land-info kurs (bedrifter)	0	200 000	250 000
Land-info kurs (stat/kommune)	0	140 000	140 000
Andre kurs (matlaging, dans etc.)	0	50 000	50 000
Ressursbanken	0	0	0
Kulturtolk	0	200 000	270 000
Arrangementer	0	50 000	50 000
Catering	0	0	0
Sum egne inntekter	0	640 000	760 000
Tilskudd:			
Kristiansand kommune	250 000	270 000	225 000
Fylkeskommunen	100 000	100 000	100 000
Cultiva (inntil 3 år)	300 000	100 000	100 000
UDI/IMDI	150 000	200 000	200 000
Innovasjon Norge	100 000	0	0
Kommunale andeler	0	100 000	100 000
Sum tilskudd	900 000	770 000	725 000
Totale inntekter	900 000	1 410 000	1 485 000

Forprosjektet forutsetter økonomisk tilskudd fra kommune og fylkeskommune på til sammen kr 530 000 første ordinære driftsår, og at dette kan reduseres til kr 325 000 fra og med andre driftsår. Dette nivået på driftstilskudd fra eierne forutsetter cirka kr 500 000 i egeninntekter og tilsvarende i andre offentlige tilskudd. Dette er usikkerhetsfaktorer som det neppe er mulig å kvalitetssikre 100%, blant annet fordi flere andre lokale aktører er i startgrova innenfor det samme "markedet". Prosjektgruppa vurderer forprosjektet som for optimistisk.

Det anbefales derfor at etableringen ikke gjøres avhengig av et betydelig inntjeningskrav i løpet av kort tid, men at offentlig driftstilskudd sørger for basisfunksjonene, og at det er aktivitetsnivået som gjøres avhengig av prosjekttilskudd fra andre, leieinntekter, salg av tjenester m.m. Selv med en oppstart i det små, hvor aktivitet og identitet utvikles gradvis over tid, bør det forventes et behov for driftstilskudd fra eierne på minimum 1 million kroner per år. Dette er også erfaringene fra lignende prosjekter den siste tiden, for eksempel Sørnorsk filmsenter.

Fylkeskommunen

Vest-Agder fylkeskommune har vært representert i prosjektgruppene både i og etter forprosjektet. Forutsetningen fra rådmannens side har hele tiden vært at senteret skal ha en regional funksjon og at etablering, eierskap og drift skal skje i kompaniskap med fylkeskommunen. Prosjektgruppa har lagt til grunn at en oppstart i 2009 forutsetter kr 500 000 i driftstilskudd fra hver av de to eierne. I likhet med Kristiansand kommune forventer Vest-Agder fylkeskommune et noe trangere økonomisk handlingsrom i neste fireårsperiode enn hva man kunne forutse for et par år siden. Verken kommune eller fylkeskommune har innarbeidet driftstilskudd til internasjonalt senter i sine gjeldende økonomiplaner.

Foreliggende saksframstilling ble oversendt til fylkeskommunen 24.9 med anmodning om at eventuelle synspunkter eller kommentarer var saksbehandler i hende innen 10.10. Det er ikke mottatt innspill fra fylkeskommunen per 17.10.

Rådmannens vurdering

Spørsmålet om etablering av internasjonalt senter trenger en avklaring. Flere uforutsette hindre har forårsaket at saken har tatt lang tid. Dersom Kristiansand kommune skal realisere et slikt senter er det Rådmannens holdning at virksomheten bør starte opp med en nøktern bemanning og nødvendig grunnfinansiering. En presis profil i forhold til innhold og aktiviteter må vokse fram underveis, i den retningen og innenfor de rammene som forprosjektet har skissert. Rådmannen er enig med prosjektgruppa i vektleggingen av de potensielle synergieffektene i forhold til den internasjonale skolen.

Det er ikke gehør blant de involverte fagdirektørene for at et slikt nytt tiltak finansieres ved å legge ned eller redusere eksisterende tjenester, og peker derfor på behovet for at det i budsjettet for 2009 må settes av friske midler til senteret. Ved å knytte virksomheten tett til eksisterende kommunal virksomhet, ser imidlertid Rådmannen det som mulig å gjennomføre etableringsfasen innenfor eksisterende budsjetttrammer. Det anses også som sannsynlig at det kan oppnås økonomiske bidrag fra Cultiva, fylkeskommunen og det statlige Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI). De økonomiske konsekvensene for kommunen vil derfor vurderes på nytt når det foreligger en endelig avklaring med hensyn til eierskap og organisasjonsform, samt mer eksakte behovsanalyser.

Dersom det skal etableres et internasjonalt senter i Kristiansand anbefaler Rådmannen at bystyret fatter følgende vedtak:

Alternativ 1:

1. Det igangsettes et to-årig prosjekt med base i tilknytning til KVO og Internasjonal skole på Lund. Prosjektet har som formål å etablere et internasjonalt senter i Kristiansand, og skal avklare innhold, organisasjons- og finansieringsmodell, samt brukergruppens behov og involvering.
2. Prosjektledelse i etableringsfasen dekkes innenfor eksisterende budsjetttrammer.
3. Det søkes om økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Cultiva og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
4. Behov for kommunalt driftstilskudd til et internasjonalt senter organisert som IKS eller AS, vurderes etter prosjektperioden på to år.

Alternativet til dette forslaget er å stille saken i bero. Kommunens økonomiske situasjon gjør det vanskelige å finne tilstrekkelige ressurser til å realisere nye tiltak og tjenestetilbud i kommende handlingsprogramperiode. Regjeringen gjennomfører Mangfoldsåret 2008 ved å kreve økt fokus på etniske minoriteter i kulturlivet *innenfor* eksisterende virksomheter og budsjetttrammer. Det kan stilles spørsmål ved om et eget senter er det tiltaket som over tid vil gi best resultat med tanke på integrering, utvikling og synliggjøring av etniske minoriteters ressurser og kompetanse. Flere av de planlagte funksjonene og aktivitetene i senteret kan få karakter av å være parallelle tilbud til andre offentlige og private tjenester. Rådmannen ønsker å understreke at et eget internasjonalt senter må ikke bety at innholdet i det ordinære, offentlige tjenestetilbudet lar være å utvikle seg i relasjon til et stadig mer flerkulturelt samfunn.

Som alternativ til en etablering av internasjonalt senter fremmer Rådmannen følgende forslag til vedtak:

Alternativ 2:

1. Det arbeides ikke videre med etablering av et internasjonalt senter som en egen selvstendig institusjon.
2. Kristiansand kommune skal bidra aktivt til at funksjonene som var tiltenkt senteret ivaretas og videreutvikles innenfor egen organisasjon og gjennom eksterne samarbeidsprosjekter.
3. Alle kommunale enheter skal prioritere utvikling av den flerkulturelle dimensjonen innenfor ordinær tjenesteyting og i eksisterende prosjekter, aktiviteter og virksomheter.

Innvandrerrådets behandling

Innvandrerrådet har hatt to representanter i Kulturdirektørens prosjektgruppe, og Rådmannens saksutredning/innstilling ble oversendt rådet 24.9 og behandlet i deres møte 8.10. Rådets flertall var uenig i begge Rådmannens forslag til vedtak, og ga uttrykk for at man ønsket seg et mer forpliktende vedtak om en reell etablering av et senter i nær framtid, og ikke et nytt prosjekt. Det ble gjort et forsøk på lage en uttalelse med en ordlyd alle i rådet kunne enes om, men dette forutsatte et ekstraordinært møte som det ikke var tid nok til å få avholdt. Leder av innvandrerrådet har derfor via rådets sekretær meddelt saksbehandler i e-post 14.10 at *"Innvandrerrådet vil, gjennom de partipolitiske medlemmene i innvandrerrådet, fremme sitt alternativ når saken skal opp i Bystyret."*

Sak 177/08: Nye normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

hør debatten sak177-08

KUU Vedtak Normaler for utomhus

Ekstern høring, normaler, følgeskriv

Mail til høringsinstanser

Følgeskriv til kommunale enheter

Normaler for drift av kommunale utomhusanlegg oktober 2008

Normaler for utomhusanlegg

Dato: 16.09.2008
Saksnr.: 200806682-3
Arkivkode E: D30
Saksbehandler: Helmer Espeland

Saksgang	Møtedato
Helse- og sosialstyret	14.10.2008
Kulturstyret	22.10.2008
Oppvekststyret	28.10.2008
Kommunalutvalget	28.10.2008
Byutviklingsstyret	30.10.2008
Bystyret	19.11.2008

Nye normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune

Sammendrag:

Normaler for utomhusanlegg gir premisser for funksjoner, fysisk utforming og drift av kommunalt eide utomhusanlegg, samt andre anlegg der det stilles krav om utomhusplan. "Utomhusanlegg" omfatter alle typer parker, aktivitetsanlegg, fotballbaner, friluftsanlegg og anlegg ved offentlige bygg og veier. Normalene er delt i to dokumenter: én del som omhandler funksjonskrav og fysisk utforming, og én del som angir krav til drift.

Normalene blir en viktig del av kommunens kvalitetssystem for utomhusarealer, og skal særlig:

- sikre universell utforming av alle kommunale og offentlig tilgjengelige utomhusanlegg.
- sikre anlegg med best mulig brukskvalitet og estetiske kvaliteter, på en måte som samtidig sikrer en dynamisk utvikling av kommunens anlegg i takt med skiftende behov.
- forenkle plan-, byggeprosess, driftsforvaltning og kommunikasjon mot brukerne gjennom at krav til funksjon, fysisk utforming og drift av anlegg er klart definert.
- Sikre kommunen anlegg med lang levetid og lavest mulig driftskostnader.

Normalene er også et av Kristiansand kommunes bidrag inn i Miljøverndepartementets pilotprosjekt for universell utforming.

Normaler for utomhusanlegg har blitt utarbeida av Parkvesenet, i samarbeid med rådet for funksjonshemma og i tverrsektorielle fora. Dokumentene har videre vært på høring i alle sektorer og til de fleste utbyggere, planleggere, entreprenører og andre organisasjoner og samarbeidspartnere.

Bestemmelsene i normalene berører alle sektorer og saken behandles derfor i alle hovedutvalgene og kommunalutvalget, før behandling i bystyret. Administrasjonen foreslår at normalene forankres i bestemmelser til kommuneplanen, ved kommende kommuneplanrevisjon.

Parkvesenet vil fremme følgende forslag til vedtak for bystyret:

Forslag til vedtak:

1. Normaler for utomhusanlegg legges til grunn for krav til funksjon, fysisk utforming og drift av kommunens utomhusanlegg, samt andre anlegg der det stilles krav om utomhusplan.
2. Normalene forankres i bestemmelser til kommuneplanens arealdel ved kommende planrevisjon, og revideres videre ved kommuneplanrevisjonene.
3. Administrasjonen kan gjøre mindre korreksjoner i normalene, underveis i planperioden.

Tor Sommerset
Rådmann

Ragnar Evensen

Trykte vedlegg:

Forslag til normaler for utomhusanlegg
Forslag til normaler for drift av utomhusanlegg
Høringsbrev, intern høring i sektorene
Høringsbrev, ekstern høring

Utrykte vedlegg:

Høringsuttalelser

Bakgrunn for saken :

Innledning.

Kristiansand har som mål å være "en folkehelseby som inkluderer alle og gir rom for utfoldelse", som det heter i kommuneplanen. Viktige tiltak for å nå dette målet er at det finnes gode arenaer for fysisk aktivitet, sosiale møteplasser, at byen er tilgjengelig for alle og ikke minst at vi vektlegger estetikk når vi utvikler byens utendørsarealer videre. Videre er det et mål at kommunens forvaltning er effektiv, bærekraftig og kommuniserer godt med innbyggere og brukere.

Vi har slitt med gamle og utdaterte bestemmelser for utomhusanlegg (fra 1972) og vi har ikke hatt et samla og godt nok system for premissleveranser inn i planfasen. Vi har videre en rekke eksempler på at kommunen har overtatt utomhusanlegg som til dels er lite bruksvennlige, dels har kort levetid og høye driftskostnader.

Det er særlig disse utomhusanleggene vi må styrke kvaliteten på:

1. Leke- og aktivitetsanlegg må bygges både mer tilgjengelige og mer attraktive og bruksvennlige. Eksempelvis vil ikke barn spille ball på grusflater lenger, mange anlegg fremstår som kjedelige, og vi får da også en relativt lav score på brukerundersøkelser for lekeområder.
2. Grøntanlegg ved kommunale bygg; vi ser blant annet at en rekke anlegg er bygd med for dårlig kvalitet, med påfølgende høye skjøtselkostnader.

Normaler for utomhusanlegg er et viktig verktøy for å nå målene i kommuneplanen, og hensikten kan kort oppsummeres slik:

- Sikre universell utforming av alle kommunale og offentlig tilgjengelige utomhusanlegg.
- Sikre anlegg med best mulig brukskvalitet og estetiske kvaliteter, på en måte som samtidig sikrer en dynamisk utvikling av kommunens anlegg i takt med skiftende behov.
- Forenkle plan-, byggeprosess og driftsforvaltning gjennom at krav til funksjon, fysisk utforming og drift av anlegg er klart definert.
- Forutsigbar kommune i forhold til utbyggere, samarbeidspartnere og brukere generelt.
- Sikre kommunen anlegg med lang levetid og lavest mulig driftskostnader.

Utarbeiding av komplette normaler for utomhusanlegg er også et av Kristiansand kommunes bidrag inn i Miljøverndepartementets pilotprosjekt for universell utforming, og kan på mange måter karakteriseres som et nybrottsarbeid på fagfeltet.

Utarbeidelse av normaler for utomhusanlegg er forankra i kommunens handlingsprogram, med teknisk sektor/Parkvesenet som ansvarlig.

Hva er "normaler" og hva er "utomhusanlegg"?

"Normal" er en betegnelse som i denne sammenhengen betyr at anlegg skal planlegges, bygges eller driftes i tråd med bestemmelsene som er gitt, dersom ikke annet er avtalt. Vi har valgt å bruke betegnelsen "normal", siden bestemmelsene på mange måter er en parallell til kommunens veinormaler, og for å markere at disse ikke er synonymt med Norsk Standard.

"Utomhusanlegg" er i denne sammenhengen kommunalt eide utomhusanlegg og andre anlegg der kommunens planmyndighet stiller krav om utomhusplan.

Kommunale utomhusanlegg omfatter her:

- Leke- og aktivitetsområder i nærmiljøet
- Parker, kirkegårder og andre typiske grøntanlegg
- Utomhusanlegg ved kommunale bygg; skoler, boliger, sykehjem, barnehager
- Utendørs anlegg for breddefotball.
- Anlegg i typiske friluftsområder; badeplasser, løypenett, skjærgårdspark
- Grøntanlegg ved veier og grønne elementer på gategrunn

Anleggene kan være lokalisert på områder regulert til "friområde", "spesialområde; friluftsområde el. parkbelte i industriområde", "offentlig formål", offentlig formål; idrett", "fellesområde", "veigrunn", "byggeområde", så vel som uregulerte arealer.

Normalene er delt i 2 dokumenter:

1. **"Normaler for utomhusanlegg i Kristiansand kommune"**, gir premisser for funksjonskrav og fysisk utforming av utomhusanlegg. Altså hvilke krav til anleggene vi legger inn i planer, beskrivelser og til sist utførelse.

Normalen erstatter følgende bestemmelser:

"Retningslinjer for utbygging av lekeplasser og friarealer, samt parkmessig behandling ved inngrep i terrenget", samt:

"Normer for opparbeidelse av lekeplasser og balløkker i Kristiansand kommune"

Begge vedtatt i Formannskapet 04.10.1972

2. **"Normaler for drift av utomhusanlegg i Kristiansand kommune"** angir en hovedsortering av driftsnivå for kommunens utomhusanlegg, med spesifiserende tekster for drift av enkelte elementer.

Politisk forankring og formell hjemling av normalene.

Politisk saksgang:

Normaler for utomhusanlegg har betydning for alle sektorene, og fremmes derfor i alle hovedutvalgene, inkludert kommunalutvalget som hovedutvalg for kommunens bygg og eiendomsportefølje, før behandling i bystyret.

Hjemling av normalene:

Det er i tillegg nødvendig at normalene forankres i plan- og bygningsloven.

Normalene vil bli forankra i bestemmelser til kommuneplanens arealdel, ved kommende kommuneplanrevisjon.

En egen tverrsektoriell arbeidsgruppe arbeider med forslag til overordna bestemmelser for utomhusarealer. Fram til ny kommuneplan er vedtatt, foreslår vi at normalene hjemles som en konkretisering av bestemmelsene i lokal vedtekt til plan og bygningslovens 69.3.

Prosesen med å utvikle nye normaler.

Parkvesenet har arbeidet med å utvikle normaler i lang tid, og mange av forslagene til løsninger er både gjennomtenkt og utprøvd. Fra 2007 har arbeidet vært formalisert i ulike arbeidsgrupper/diskusjonsfora, alt etter emne. Følgende fora har vært delaktige:

Tema **"universell utforming"**: Rådet for funksjonshemmede har vært en diskusjonspartner i lang tid, og forslag til implementering av universell utforming i normalene har vært behandlet i kommunens tverrsektorielle ressursgruppe for universell utforming. Temaet har også blitt drøftet interkommunalt, gjennom Miljøverndepartementets pilotprosjekt.

Tema: **"Leke-, aktivitets og idrettsanlegg"** inkluderer lekeplasser, skoleanlegg, barnehager og idrettsanlegg, og har blitt utarbeidet av ei ad-hoc gruppe bestående av Parkvesenet, Skoleetaten, Barnehageetaten, Idrettsetaten, Kristiansand Eiendom/eieravdelinga, Plan og bygningsetaten samt Barn og unges representant.

Tema **"Parker og grønntanlegg"** har vært behandlet i møte mellom Parkvesenet, Ingeniørvesenet og Byantikvaren.

Alle de mer anleggtekniske bestemmelsene er utarbeidet av Parkvesenet.

Høringer:

- Intern høring til alle sektorer i kommunen, mai - juni 2008.
- Ekstern høring til utbyggere, arkitekter, entreprenører, organisasjoner og andre samarbeidspartnere; juli-september 2008.

Se eget avsnitt med høringsuttalelser og kommentarer til disse.

Nye løsninger og økonomiske konsekvenser.

I normaler for utomhusanlegg er det en del nye bestemmelser om innhold og utførelse, sammenlikna med tidligere bestemmelser og praksis. Endringene gir oss universelt utforma anlegg i tråd med tidas kvalitetskrav, og her er de viktigste:

- Nærmiljøparker på skoler/lekeplasser: her er det lagt inn minimumsnorm for antall utstyr og løsninger. Men disse er i stor grad angitt som funksjonskrav for å sikre dynamikk i anleggsutvikling og mer spennende anlegg med et mangfold av utstyr og løsninger.
- Fallunderlag til lekeplassutstyr skal være universelt utforma, i praksis ulike gummidekker.
- Balløkker skal opparbeides med kunstgress.
- Flerbruksbaner skal opparbeides med kunststoffdekke og utstyrhøyder som kan tilpasses funksjonshemmede.
- Generelt er det strengere krav til materialkvalitet.

Disse endringene gir høyere kostnader ved anlegg, særlig anlegg for lek og aktivitet. Men samtidig får vi betydelig bedre brukskvalitet og lavere drifts og vedlikeholdskostnader. Så kostnadsbildet forventes å gå opp i opp i et langtidsperspektiv.

Eksempelvis vil høye kostnader til gummidekke som fallunderlag, bli kompensert av langt lavere slitasje av sand på utstyr og skolegulv, jf. erfaringer fra andre kommuner.

Universell utforming gir også i de fleste andre tilfeller lavere driftskostnader, gjennom at en får gode atkomster og unngår terskler.

Utbyggere som skal levere eksempelvis ferdig balløkke som rekkefølgekrav, vil få en noe økt kostnad til kunstgress og fallunderlag som må legges inn i tomteprisene. Her vil vi imidlertid peke på at vi holder på med å utarbeide nye bestemmelser om lokalisering og areal for leke og aktivitetsanlegg, der siktemålet er å konsentrere anleggsmassen i noe større enheter. Altså dyrere enkeltanlegg, men vi vil bygge færre og noe større anlegg, noe vi tror langt på vei vil kompensere for økt kostnad til høyere kvalitet pr. anlegg.

Bruk av normalene

Normalene blir lagt inn på kommunens nettside, slik at planleggere, utbyggere, entreprenører eller beboere lett kan hente fram aktuelle opplysninger, enten det gjelder premisser for en utomhusplan for en skole, eller kommunens normal for skjøtsel av sykehjem eller lekeplasser.

Normal for drift av utomhusanlegg vil være kommunens tjenestebeskrivelse for dette temaet, og dokumentet vil samla sett være en del av sektorens interne kvalitetsystem

I samarbeid med Kristiansand Eiendom, eieravdelinga, har vi blitt enige om at normalene skal inngå som del av designhåndbok for nye byggeprosjekter. Dette betyr at normalene blir en premiss for så vel planlegger som for entreprenør, og vi tror dokumentet kan være til stor nytte for kommunens prosjektledere, som oftest ikke har spesiell fagkompetanse på utomhusanlegg.

Revisjoner.

Siden vi vil forankre normalene til bestemmelser til kommuneplanens arealdel, føler vi det er naturlig at større revisjoner av denne skjer parallelt med kommuneplan-revisjonene. Dette sikrer både nødvendig revisjon med jevne mellomrom og politisk innflytelse i kommunens kvalitetsarbeid. Dersom det skulle være behov, foreslår vi at administrasjonen skal kunne gjøre mindre revisjoner underveis i planperioden, uten ny politisk behandling

Disse kapitlene er særlig aktuelle for de enkelte hovedutvalgene:

- Helse og sosialutvalget:
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1 og 2.3
 - Normaler for drift, kap. 2.1
- Oppvekststyret
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 2.1.6, 2.2 og 3.2
 - Normaler for drift: kap. 2.1, 3 og 4.11
- Kulturstyret
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1, 2.2 og 3.3.
- Byutviklingsstyret:
 - Begge dokumentene
- Kommunalutvalget
 - Normaler for utomhusanlegg, kap. 1, 2.2, 2.3
 - Normaler for drift: spesielt kap. 2.1
 - Merk at normalen inngår i designhåndbok for Kristiansand Eiendom.

Sammendrag av høringsuttalelser med kommentarer:

Normalene har som nevnt først vært til høring i alle sektorene, blitt justert, og siden sendt ut på ekstern høring til et stort utvalg utbyggere, arkitekter, entreprenører, organisasjoner og samarbeidspartnere.

Det har kommet få høringsuttalelser ved fristens utløp, og disse har bare små merknader. Årsaken kan muligens være at normalene nå er så gjennomarbeida at det er lite å flikke på og de mottatte høringsuttalelsene kan tyde på det.

Men vi må heller ikke utelukke at det oppleves for tidkrevende å gå i dybden på temaet, og at det i mange tilfeller kan være vrient å mene noe om til dels smale, faglige spørsmål.

Råd for funksjonshemma:

Råder for funksjonshemma har noen mindre merknader:

- Behov for møteplasser ved turveibredde 1.2 m.
- Plassering av møblement mv. slik at det ikke kommer i konflikt med vintervedlikehold.
- Mindre korreksjon for universelt utforma bord/benk.

Rådet peker på at de ser fram til mer universell utforming for nærmiljøparker og skolegårder.

Kommentar:

De to første merknadene tas til følge og innarbeides i normalene. Justering av benk testes ut designmessig og i samarbeid med rådet, før typetegning evet. justeres.

I tillegg innbakes normal for merking av såkalte "grønne løyper" i normalene. Grønne løyper er korte, universtelt utforma turløyper, og vi har i samarbeid med blindedeforbundet laga en løypemerking tilpassa svaksynte.

Midt Agder Friluftsråd:

Friluftsrådet har noen merknader til formuleringene knytta til aktivitetsutstyr ved lavvo/gapahuker.

Kommentar:

Merknadene tas til følge og formuleringene endres.

Fylkesidrettskonsulenten:

Fylkesidrettskonsulenten peker på at nye statlige normer for skiløyper er breiere enn kommunens forslag til normaler for lysløyper, men dog innenfor minimumkravet. Han peker også på at mål for 11er baner bør korrigeres. For øvrig pekes det på noen tilleggskrav, bl. annet til lengde på stigninger som ligger inne i drettskravene.

Kommentar:

Når det gjelder lysløyper, anbefaler vi at forslag til normalbredde ikke endres: Vi holder oss innenfor kravet til spillemidler, våre løyper er vesentlig barmarksløyper og vi må ivareta et viktig estetisk grensesnitt. 3 meter grusa veibredde er det breieste vi kan gå, men ved å ha en skjult veiskulder, får vi likevel en tilfredsstillende løypetrase for skigåing; både klassisk og fristil. For øvrig baker vi inn henvisning til statens publikasjon i normalen.

Når det gjelder mål på 11. er baner

Kirkesjefen

Forslag til normaler for drift av utomhusanlegg er behandla i kirkelig fellestråd, og de ønsker at kirkegårder oppgraderes fra kvalitetsklasse 2 til klasse 1. Kirka er spesielt opptatt av vanning på kirkegårdene.

Kommentar:

Parkvesenet foreslår at kirkegårder har et skjøtselnivå på linje med utomhusanlegg ved sykehjem og viktige parker som Myren Gård og Ravnedalen. Dette er et skjøtselnivå som på en del punkter er høyere enn gjennomsnitt av norske kirkegårder (eks. klipping av kanter mot

graver), men det innebærer ikke vanning av plenflatene. Vanning av plenflatene har vi kun i våre to klasse 1 - parker; Wergelandsparken og Otterdalsparken. Parkvesenet vil peke på at det finnes gode selvvanningssystemer for det enkelte gravsted. Det vil videre være en betydelig kostnad ved å investere i moderne vanningssystemer for alle kirkegårdene, og kostnadene til drift vil bli vesentlig høyere. En har beregna økt drift på ca 500' bare for de to største kirkegårdene, jf. interpellasjon til bystyret i 2006 om dette. Oppgradering til klasse 1 vil også medføre en del andre krav til drift, som driver kostnadene opp ytterligere. Kommunen må bekoste investeringer og drift, sjøl om den praktiske driften er regulert i tjenesteytingsavtale mellom kommunen og kirkelig fellesråd.

Parkvesenet mener at vanning på private graver bør løses med de gode selvvanningssystemene som finnes, og at et skjøtselnivå på linje med Ravnedalen er mer enn tilstrekkelig for kirkegårdene. Vi foreslår derfor å opprettholde vårt forslag til kvalitetsinndeling i normaler for drift av utomhusanlegg.

SMS Arkitekter

Kommenterer litt på kravene til universell utforming: at krav til terskler er noe avvikende fra teknisk forskrift for bygg; 2 cm mot TEK som angis 2,5 cm. Videre at formuleringer om maks stigninger for anlegg i sentrumsområder og på friluftsområder bør sløyfes. Og sist på at smale stier for rullestolbrukere må ha snuplass, og heller bør være 1,5 enn 1,2 meter.

Kommentar:

Kommentarene fra SMS er drøfta med råd for funksjonshemma, og vi er enige om at terskler endres fra 2 til 2,5 cm. Møte/snuplasser på smale stier (1,2 m) innarbeides i tekstdelen, men problemstillinga er ikke aktuell på parkstier: Her vil det normalt vare stier på 2 meter. Presiseringer av stigninger 1:20 for anlegg i sentrumsområder og 1:12 for anlegg i friluftsområder beholdes; dette er viktige premisser for så vel plassering av institusjonsanlegg som for valg av turveitraséer.

Helmer Espeland
Saksbehandler

Tillegg etter at saken er signert:

Det er motatt 3 høringsuttalelser etter fristen/saken er skrevet og signert. Kommentarene fra disse instansene tas med her, og de mindre korreksjonene som foreslås av en av instansene, foreslår vi vurdert lagt inn i normalene i ettertid, jf. vedtakets punkt 3.

Vest Agder fylkeskommune er positive til forslag til normaler og mener disse kan danne et godt grunnlag for arbeid med kommuneplan og reguleringsplaner.

Fylkesmannen i Vest Agder mener normalene er et viktig bidrag til universell utforming. Når det gjelder hjemling i lovverket, peker Fylkesmannen på at normalene ikke er rettslig bindende før de er vedtatt som del av kommuneplanen eller i vedtekt. Dette var en kommentar til hva vi skriver om hjemling i saken, der vi "fram til ny kommuneplan er vedtatt, foreslår vi at normalene hjemles som konkretisering av bestemmelsene i lokal vedtekt til pbl § 69.3.

I etterkant er dette spørsmålet drøfta med fylkesmannen, v. plankoordinator Brunen. Kommunens vedtekt til §69.3, 2. avsnitt 2, siste setning, hjemler for at bygningsrådet kan trekke opp retningslinjer for utforming av bl. a. lekeplasser, planering, beplantning, med mer. Fylkesmannen var ikke oppmerksom på denne setninga, og er enig i at normalen kan hjemles i dagens vedtekt. Administrasjonen tar spørsmålet opp med Byutviklingsstyret, jf. evt. behov for tilleggsvedtak i saken.

Helse og sosialdirektoratet, ved Deltasenteret har en rekke kommentarer. Hovedsakelig gjelder dette henvisninger, presiseringer og mindre endringer under de enkelte avsnittene. I noen grad er det tatt inn forhold, eks om røyking på offentlige oppvekstarenaer, som ikke omfattes av normalene, og som ikke blir vurdert videre her. Normalene handler kun om funksjonskrav, fysisk utforming og drift.

Jf. at de øvrige kommentarene handler om mindre presiseringer/henvisninger, foreslår vi at administrasjonen drøfter disse forslagene med råd for funksjonshemma først; hvilke endringer som øker dokumentenes tydelighet og anvendelse, og legger inn eventuelle endringer i de endelige endelige normalene etterskuddsvis. I forslag til vedtaket, punkt 3 , åpnes det for mindre endringer mellom hovedrevisjonene (kommuneplanperioden).

29.september
Helmer Espeland
Saksbehandler

Sak 178/08: Endring av oppgavefordeling og organisering mellom Renovasjonsselskapet for Kristiansandsregionen (RKR) og eierkommunene

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

hør debatten sak178-08

RKR_overføring_høringsuttalelser

RKR overføring_forkortet utredningsrapport

Dato: 16.10.2008
Saksnr.: 200813317-4
Arkivkode E: 020 M6 &30
Saksbehandler: Terje Lilletvedt

Saksgang

Byutviklingsstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

30.10.2008
12.11.2008
03.12.2008

Endring av oppgavefordeling og organisering mellom Renovasjonsselskapet for Kristiansandsregionen (RKR) og eierkommunene

Sammendrag:

RKR's eierkommuner har i løpet av det siste året - sammen med RKR - gjennomført en grundig utredning og drøfting av spørsmålet om overføring av oppgaver fra eierkommunene til RKR og fremtidig organisering på avfallsområdet.

I forbindelse med vedtak om i gangsettelse av arbeid med avfallsplan, ble det gjort følgende vedtak i de 4 eierkommunene sommeren 2007: "RKR bes, i samarbeid med administrasjonen i kommunen, om å igangsette prosess hvor evt. overføring av nye oppgaver fra kommunen til RKR og fremtidig organisering utredes".

Arbeidsgruppen har i sin rapport "Utredning om overføring av oppgaver fra eierkommunene til RKR og fremtidig organisering på avfallsområdet" i juni 2008 anbefalt at alle renovasjonsoppgaver samles i RKR.

Kommunene har sendt rapporten på en høringsrunde til arbeidstakerorganisasjonene, til hovedverneombud og til styret i RKR med frist 10. september 2008. De innkomne uttalelser støtter opp om rapportens anbefaling ut fra de forutsetninger som er beskrevet i kap. 2.8 i rapporten.

RKR ble etablert i 1992 for å organisere alle kommunale avfallsoppgaver i eierkommunene. I de første årene var RKR's oppgaver i hovedsak knyttet til avfallsbehandling, men selskapet har etter hvert overtatt stadig nye oppgaver fra eierkommunene. Samtidig er det et stadig klarere ønske fra eierkommunene om samordning av ordninger, gebyrer og forskrifter på dette området. På sikt kan det være aktuelt å utvide dette samarbeidet også i forhold til

andre kommuner. En fortsatt deling av avfallsoppgavene mellom RKR og eierkommunene fortøner seg på denne bakgrunn mindre hensiktsmessig.

Rådmannen og teknisk direktør støtter arbeidsgruppens innstilling på at alle renovasjonsoppgaver samles i RKR. Det understrekes at kommunens fremtidig styring av tjenestetilbudet innenfor renovasjon sikres gjennom politisk behandling av avfallsplan, sist vedtatt av bystyret den 10.09.2008. Planen er felles for alle de 4 eierkommunene og beskriverer hovedmål, resultatmål og tiltak innenfor for renovasjonstjenestene i kommunene. Avfallsplanen rulleres og politisk behandles hvert 4. år. Gjennom årlig politisk behandling av kommunens handlingsplaner og budsjetter vil en følge opp fremdrift- og tiltaksplaner i avfallsplanen. Dette sikrer nødvendig politisk medvirkning og styring av renovasjonstjenestene i kommunene.

Kristiansand kommune arbeider også med en eierskapsmelding som bl.a. skal beskrive kommunens eierskapsstrategi, samt utbyttepolitikk, i kommunale foretak, bl.a. RKR AS. Eierskapsmeldingen forventes ferdig i løpet av 2009.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune vedtar å overføre ansvar og oppgaver knyttet til innsamling av husholdningsavfall og hytteavfall fra kommunen til RKR fra 1.7.2009.
2. Innsamling av næringsavfall og husholdningsavfall for Kristiansand kommune overføres til RKR fra 1.7.2009.
3. Etterdrift av deponier overføres til RKR senest 1.1.2010 og baseres på driftsavtaler med den enkelte kommune.
4. Alle ansatte i Renovasjonsavdelingen i Kristiansand kommune tilbys ansettelse i RKR og overføres fra 1.7.2009.
5. Servicebutikken viderefører dagens oppgaver etter avtale med RKR.
6. Oppsamlingsutstyr m.v. som tilhører den kommunale renovasjonen overtas av RKR etter bokført verdi pr 1.7.2009.
7. Overføring av fakturering for husholdnings- og hytterenovasjon vurderes overført tidligst fra 1.1.2010, og dette avklares innen 1.7.2009.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg:

1. Rapport "Utredning om overføring av oppgaver fra eierkommunene til RKR og fremtidig organisering på avfallsområdet" – forkortet utgave der møtereferatene i arbeidsgruppen er tatt ut av rapporten.
2. Innkomne høringsuttalelser i alle fire eierkommunene

Utrykte vedlegg:

1. Møtereferat fra arbeidsgruppen
2. Møtereferat fra referansegruppen i Kristiansand kommune

Bakgrunn for saken :

RKR's eierkommuner har i løpet av det siste året - sammen med RKR - gjennomført en grundig utredning og drøfting av spørsmålet om overføring av oppgaver fra eierkommunene til RKR og fremtidig organisering på avfallsområdet. Arbeidet er utført i regi av en administrativ arbeidsgruppe ledet av Byingeniøren i Kristiansand, og med deltakelse fra både ledelse, ansatte og berørte arbeidstakerorganisasjoner. RKR's administrative utvalg (AU) har fungert som styringsgruppe for arbeidet. Hver kommune har også hatt referansegruppe med deltagere fra fagforeninger og verneombud, samt at RKR's styre har vært høringsinstanser undeveis i prosessen.

I forbindelse med vedtak om i gangsettelse av arbeid med avfallsplan, ble det gjort følgende vedtak i de 4 eierkommunene sommeren 2007:

"RKR bes, i samarbeid med administrasjonen i kommunen, om å igangsette prosess hvor evt. overføring av nye oppgaver fra kommunen til RKR og fremtidig organisering utredes".

I den politiske saken foreslås det å utrede 2 organisasjonsmodeller:

- Alle renovasjonsoppgaver samles i RKR.
- RKR overtar alle eller noen renovasjonsoppgaver for noen kommuner, mens andre har mulighet til å reservere seg for dette.

På grunnlag av vedtaket sommeren 2007 i de 4 eierkommunene har arbeidsgruppen jobbet etter følgende målsettinger:

- *Organiseringen **må tjene husholdninger og næringsliv**. Den må gi god kvalitet på innsamling og behandling til lave priser. Den må gi mulighet for god dialog mellom utøver og bruker.*
- *Organiseringen **må tjene kommunene som eiere**. De verdier som i dag er bygget opp både i kommunenes renovasjonsavdelinger og i RKR må forvaltes slik at de kan vedlikeholdes og utvikles.*
- *Den må **gi mulighet for politisk styring** av valg av overordnede løsninger og kontroll med at driften er i henhold til politiske valg.*
- *Organiseringen **må legge forholdene til rette for trygge og gode arbeidsplasser** og være et attraktivt arbeidssted hvor ansatte trives. Den må legge til rette for utvikling og styrking av kompetansemiljøet på området i regionen.*

Arbeidsgruppen har i sin rapport "Utredning om overføring av oppgaver fra eierkommunene til RKR og fremtidig organisering på avfallsområdet" i juni 2008 anbefalt at alle renovasjonsoppgaver samles i RKR.

Kommunene har sendt rapporten på en høringsrunde til arbeidstakerorganisasjonene, til hovedverneombud og til styret i RKR med frist 10. september 2008. Det er mottatt høringsuttalelser fra Tekna i Kristiansand, fra servicetorget i Søgne, fra Fagforbundet i Vennesla og i Songdalen og fra NITO i Songdalen. De innkomne uttalelser støtter opp om rapportens anbefaling, men med noen presiseringer:

- Det understrekes viktigheten av å ivareta de berørte ansatte i tråd med det som utredningsrapporten beskriver i forbindelse med overføring av oppgaver. Det gjelder både de stillinger som overføres og de stillinger som endres etter overføring av oppgaver fra kommunene til RKR.
- Tekna i Kristiansand tar opp medvirkning i organisasjonsutvikling av et "nytt" RKR. Dette arbeidet jobbes det parallelt med nå i høst og videre i 2009. Styret i RKR har

vedtatt å igangsette et organisasjonsutviklingsprosjekt med formell oppstart etter kommunenes politiske behandling. Medvirkning fra både berørte ansatte i både Kristiansand Ingeniørvesen og ansatte i RKR vil ivaretas.

- Flere understreker viktigheten av at servicetorget fremdeles må ha en sevicefunksjon på renovasjonsområdet.
- Fagforbundet i Songdalen ber om at overføring vurderes som en prøveordning. Dette vurderes som lite hensiktsmessig i og med den grundige prosess som er gjennomført og da kommunene som eiere av RKR også i fremtiden kan vedta endringer i både samarbeidsomfang og oppgavefordeling på avfallsområdet.
- Utover dette er uttalelsene for øvrig i tråd med de forutsetninger som er beskrevet i kap. 2.8 i rapporten.

RKR ble etablert i 1992 for å organisere alle kommunale avfallsoppgaver i eier-kommunene. I de første årene var RKR's oppgaver i hovedsak knyttet til avfalls-behandling, men selskapet har etter hvert overtatt stadig nye oppgaver fra kommunene. Samtidig er det et stadig klarere ønske fra eierkommunene om samordning av ordninger, gebyrer og forskrifter på dette området. På sikt kan det være aktuelt å utvide dette samarbeidet også i forhold til andre kommuner. En fortsatt deling av avfallsoppgavene mellom RKR og eierkommunene fortoner seg på denne bakgrunn ikke hensiktsmessig.

Arbeidsgruppen anbefaler at alle renovasjonsoppgaver samles i RKR og foreslår også følgende gjennomføringsplan:

1. Ansvar og oppgaver knyttet til innsamling av husholdningsavfall og hytteavfall overføres til RKR fra 1.7.2009.
2. Innsamling av næringsavfall for Kristiansand kommune overføres til RKR fra 1.7.2009.
3. Etterdrift av deponier overføres til RKR senest 1.1.2010 og baseres på driftsavtaler med den enkelte kommune.
4. Alle ansatte i Renovasjonsavdelingen i Kristiansand kommune tilbys ansettelse i RKR og overføres fra 1.7.2009.
5. Ansatte i Songdalen, Søgne og Vennesla som berøres av endringene bør tilbys andre arbeidsoppgaver i kommunen.
6. Dagens oppgaver videreføres etter avtale med RKR av servicebutikk/servicetorg i eierkommunene.
7. Oppsamlingsutstyr m.v. som tilhører den kommunale renovasjonen overtas av RKR etter bokført verdi pr 1.7.2009.
8. Overføring av fakturering for husholdnings- og hytterenasjon vurderes overført tidligst fra 1.1.2010, og dette avklares innen 1.7.2009.

Sak 179/08: Reguleringsplan for Hamreheia nord. Plan 1126 - Sluttbehandling

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

9 Snitt

12 VAF saksprotokoller og saksfremstilling

11. Sol-skygge

10. Oppriss

8. Plantegning 1.etg.

7. Prinsipp-lekepass

6. Risiko- og sårbarhetsanalyse

5. Planbeskrivelse

4. Reguleringsbestemmelser

3. Reguleringsplan

2. Situasjonkart

1. Oversiktskart

Dato: 13.10.08.
Saksnr.: 200609544-81
Arkivkode O: PLAN: 1126
Saksbehandler: Heidi Johannessen

Saksgang
Byutviklingsstyret
Bystyret

Møtedato
30.10.2008
19.11.2008

REGULERINGSPLAN FOR HAMREHEIA NORD. PLAN 1126. - SLUTTBEHANDLING

Sammendrag:

Formålet med reguleringen er å legge til rette for utbygging av Bergstien 5, gnr.152/ bnr.45. Reguleringsprosessen begynte opprinnelig som en byggesak hvor sivilarkitekt Gunnar Knutsen ble engasjert til å tegne et prosjekt som endte med byggemelding av 4 nye leiligheter. Tilbakemeldinger på nabovarsler og befaring med byutviklingsstyret gjorde at plan- og bygningsetaten anbefalte at det ble utarbeidet reguleringsplan for tiltaket. Tilbakemeldingene og signalene fra politikerne dreide seg i hovedsak om veistandarden og forholdene i svingen ved Bergstien 5.

Det ble avgjort at planområdet skulle omfatte veisløyfen Bergstien og Hamreheia, og at planen skulle legge rammer for forbedring av veiforholdene. Et annet sentralt tema i reguleringsplanarbeidet har vært behovet for føringer for fortetningsaktivitet, særlig grunnet de trafikale forholdene i området, men også fordi en har ønsket et styringsverktøy for å kunne håndtere byggeaktiviteten på Hamreheia. Administrasjonen anbefalte tidlig i prosessen at man vurderte muligheten for å regulere inn et friområde, og regulant har foreslått å plassere sandlekeplass og møteplass/utsiktspunkt på vestsiden av Bergstien. Det er i utgangspunktet uheldig å plassere en lekeplass inntil en vei. Lokaliseringen anses likevel som akseptabel tatt i betraktning at Hamreheia er et rolig boligområde med lite trafikk, og at planen legger opp til forbedring av sikforholdene i svingen. For å øke sikkerheten har en kommet frem til en gjerdeløsning som hindrer at barna kan gå rett ut i veien fra lekeplassen.

Planen legges frem til politisk behandling for fjerde gang etter flere runder med revideringer på bakgrunn av vedtak i byutviklingsstyret og innsigelse fra Vest Agder Fylkeskommune. Fylkeskommunen ønsker at dagens grønne karakter på tomta skal bevares ved at den ubebygde delen reguleres til offentlig friområde eller lignende formål, og begrunner innsigelsen med hensynet til barn og unges interesser. Dersom byutviklingsstyret vedtar å sende planen til behandling i bystyret vil spørsmål om mekling tas opp med Fylkesmannen før saken sendes videre til sluttbehandling.

I reguleringsplanen fra 1951 er tomta regulert til boligformål, og forslagstiller har kjøpt den som boligomt. Arealet fylkeskommunen refererer til som grøntområde er privat hage.

Forslagsstiller mener at fylkeskommunens innsigelse er basert på feil faktum, og varsler at de vil fremme erstatningskrav dersom kommunen gjør vedtak som bygger på fylkeskommunens innsigelse. Forslagstiller mener at tomten bør løses inn dersom kommunen ønsker å bruke den til offentlig friområde.

Den gjeldende planen for området ble vedtatt i 1951, i en tid da behov for lek og opphold ble ivaretatt i form av store tomter rundt husene. Det finnes ikke mye spillerom ved utarbeiding av fortetningsplaner i bebygde villastrøk. Optimale løsninger forutsetter at kommunen er villig til å ekspropriere, både for å få til lekeplasser og veistandard jfr. kommunens vedtekter til plan- og bygningsloven. Skal dagens krav til veistandard overholdes må man i tillegg flytte og rive en del hus.

Det er begrenset hva en ny reguleringsplan kan bidra med for å forbedre boligområdet. Teknisk direktør mener at det foreliggende planforslaget for Hamreheia nord viser tilfredsstillende løsninger innenfor de begrensede rammene man har hatt å forholde seg til. Fortettingen som foreslås i planen synes akseptabel sett i forhold til øvrig bebyggelse i området. Sett fra Kvadraturen vil den nye bebyggelsen gli godt inn i omgivelsene. Lekeplassen/møteplassen som reguleres inn vil heve områdetets kvalitet. Grepene som er gjort for å bedre de trafikale forholdene er en særdeles positiv tilførsel til området, og må anses for å være dekkende, tatt i betraktning at området er bygd ut over lang tid i henhold til en reguleringsplan som ble vedtatt før økningen i privatbilismen tok til på 60-tallet.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret vedtar reguleringsplan for Hamreheia nord, sist datert 15.04.08, med bestemmelser sist datert 02.10.08.
2. Bystyret viser til retningslinjer for kommunens utbyggings- og boligpolitikk og anmoder teknisk direktør om å fremlegge en utbyggingsavtale.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Gunnar Stavrum
Plan- og bygnings sjef

Trykte vedlegg:

1. Oversiktskart over planområdet. Målestokk: 1:5000
2. Situasjonsskart 1:1000
3. Forslag til reguleringsplan for Hamreheia nord, datert 16.04.07, sist revidert 15.04.08.
4. Forslag til reguleringsbestemmelser for Hamreheia nord, datert 11.06.07, sist revidert 02.10.08.
5. Planbeskrivelse, datert 02.10.08.
6. Risiko- og sårbarhetsanalyse
7. Prinsipp-lekeplass
8. Plantegning. 1etg.
9. Snitt - plan og snitt A - A og B - B
10. Oppriss og foto
11. Sol/skyggeillustrasjoner
12. Saksprotokoll og saksfremstilling – Hovedutvalg for næring, samferdsel og miljø – Vest Agder Fylkeskommune, 21.11.07.

Utrykte vedlegg: Sakspermen

Bakgrunn for saken:

Forslagstiller er Galgebergtangen AS, og reguleringsarbeidet er utført av sivilingeniør Arild Reinertsen og sivilarkitekt Gunnar Knutsen. Formålet med reguleringen er å gi føringer for utviklingen innen planområdet og legge til rette for utbygging av Bergstien 5, gnr.152/ bnr.45.

Tidligere saksgang, melding om oppstart:

Galgebergtangen AS ønsket å bygge 4 nye boenheter i Bergstien 5, og byggesaksavdelingen mottok i mars 2006 søknad om dispensasjon og rammetillatelse. Byutviklingsstyret avsto søknad om dispensasjon i sak 286/06 den 31.08.06.

Tiltakshaver ble anbefalt å utarbeide reguleringsplan for tiltaket, og ta med området som ligger innenfor veisløyfen Bergstien-Hamreheia. Det ble lagt vekt på behovet for føringer for fortetningsaktivitet grunnet trafikale forhold i området, og behov for felles lekeplass. Igangsetting av reguleringsarbeid ble varslet 13.02.07, og parkeringsproblemer og dårlig veistandard var gjennomgangstema i innkomne merknader fra naboer.

Byutviklingsstyret vedtok å legge forslag til reguleringsplan med tilhørende bestemmelser ut til offentlig ettersyn i sak 235/07 den 16.08.07. Planforslaget lå ute til offentlig ettersyn i perioden 31.08.07 til 01.10.07. Saken var oppe til behandling i byutviklingsstyret igjen den 22.11.07, og det ble vedtatt at det nye forslaget skulle legges ut til høring. Forslaget lå ute fra 01.02.08 til 03.03.08. Vest Agder Fylkeskommune kom med innsigelse til planen, og planforslaget ble revidert og lagt fram for behandling i byutviklingsstyret for ny høring den 22.05.08. Planforslaget lå ute til offentlig ettersyn i perioden 06.06.08 til 11.07.08 (frist utsatt til 21.07.08). Vest Agder Fylkeskommune opprettholder sin innsigelse. Denne og øvrige merknader til planen oppsummeres og drøftes senere i dokumentet.

Planstatus:

I gjeldende kommunedelplan for Lund, vedtatt 27.04.05, er planområdet avsatt til boligområde.

Planområdet ligger innenfor reguleringsplan for Hamreheia, plan nr.29, vedtatt 24.10.51, og er regulert til boligformål. Det ble vedtatt en egen reguleringsplan for det offentlige trafikkområde i Bergstien den 30.04.52.

Reguleringsplanene fra 1951 og 1952 vil ikke oppheves. Innenfor plangrensene til ny plan for Hamreheia nord vil denne imidlertid gjelde foran de eldre planene.

Planens innhold:

I planforslaget inngår boligformål, offentlig trafikkareal, spesialområde-privat vei, friområde og friluftsområde.

Boligformål:

Planen er delt opp i fem delområder: B1-B5, hvor B1 består av Bergstien 5, gnr.152/ bnr.45. Delområdene B2-B5 består av eksisterende tomter som i hovedsak er utbygd i tråd med reguleringsplanen fra 1951. Det har forekommet noe fortetting innenfor planområdet. Kun Bergstien 6A står ubebygd.

I forslaget til ny reguleringsplan stilles det, etter anbefaling fra teknisk sektor, krav til utarbeidelse av bebyggelsesplan ved utbygging av tomter innenfor delfeltene B3-B5. En har anbefalt dette grepet for å sikre at helheten ivaretas ved eventuell videre fortetting av Hamreheia. Reguleringsbestemmelsene gir føringer for en maksimal utnyttingsgrad på 35 % BYA og maksimal høyde for boligene på 9m over planert terreng. Det stilles krav til at det i bebyggelsesplaner for delfeltene skal redegjøres for innpasning til øvrig bebyggelse, siktsoner/breddutvidelse av vei, parkerings- og adkomstforhold, lekeområder og universell

utforming. Etter første høringsperiode ble det lagt til et punkt i bestemmelsene som sier at plankrav utløses av vesentlige tiltak, jfr plan- og bygningslovens § 93. Dette gir rom for at man kan foreta mindre tiltak uten å utarbeide bebyggelsesplan.

I område B1 beholdes eksisterende boligbygg, og to mindre uthusbygninger fjernes. Det reguleres inn en ny bygning med to bygningskropper plassert over en underetasje med parkering og bodar. Parkeringsdekningen tilfredsstillir kommunens krav til denne type bebyggelse i "ytre sone". Eksisterende boenhets parkeringsbehov dekkes også i felles anlegg under ny bebyggelse i B1.

Maksimal mønehøyde for nybygget er regulert til kote 44.0. for den søndre, og kote 42.0 for den nordre enheten, jfr. vedtak i byutviklingsstyret 22.11.07. Maksimal T-BRA for ny bebyggelse i B1 er 560m², ikke medregnet parkering og bodar i underetasje.

Kommunen har anbefalt et minstekrav til uteareal på 80m² per boenhet. Utearealene i B1 fordeles på leilighetene slik at dette kravet oppfylles. Terrasser er inkludert i beregningen. Utearealet til eksisterende bolig på tomten tilfredsstillir også kommunenes krav.

Offentlige trafikkområder:

De offentlige trafikkområdene er ikke detaljutført i følge dagens veinormaler. Dagens A1 standard tilsier 6 meters reguleringsbredde, hvorav 3,5 meter er asfaltert. Veiene har noe smalere regulert bredde enn dagens standard tilsier, men det er asfaltert større bredde, og hele veiarealet er utført som kjørebane og skulderareal, mellom eiendomsgrense på begge sider. Det er ingen grøfteprofil på veien.

For Bergstien 5 reguleres det inn annet veiformål med bredde på 1m øst for dagens vei. Inne i dagens krappe sving legges det til en frisiktzone slik at total breddeøkning der blir 1,5m. Det er regulert inn frisiktlinjer i kryss og kurver etter kommunal veinormal. Dette synliggjør hvor det i dag er dårlige siktforhold. I reguleringsbestemmelsene settes det kun krav til økning av veibredde og sikt i kurve ved Bergstien 5. Ved eventuell fortetting av de andre delområdene settes det krav til bebyggelsesplaner som skal redegjøre for blant annet utbedring av infrastrukturen.

Friområde:

Det etableres et friområde med sandlekeplass på vestsiden av Bergstien. Arealet får en størrelse på ca. 170m².

Spesialområde – friluftsområde:

Det reguleres inn et friluftsområde i skråningen nedenfor Bergstien for å sikre et vegetasjonsbelte mellom bebyggelse oppe på Hamreheia og bebyggelsen langs Kuholmsveien.

Spesialområde – privat vei:

Et mindre antall boliger med adresse Hamreheia har ikke adkomst fra veiareal som er i offentlig eie, men er avhengig av gjennomkjøring over nabotomter. Denne del av Hamreheia reguleres som spesialområde - privat vei.

Konsekvenser av planforslaget:

Forslagsstillers planbeskrivelse følger saken som trykt vedlegg. Nedenfor vurderes hovedkonsekvensene av planforslaget samt de forhold som er spesielt viktige i forhold til kommuneplanens satsningsområder.

Forholdet til arealpolitikken i kommuneplanen:

Spesielt relevante retningslinjer for denne planen er følgende:

- At det finnes arenaer for fysisk aktivitet og sosiale møteplasser i alle nærområder.
- At arealforbruket og transportbehovet begrenses gjennom byutvikling og fortetting i sentrale bystrøk

Disse punktene er imøtekommet ved at det er regulert inn en lekeplass/møteplass, og at planarbeidet har vært rettet mot fortetting i et sentrumsnært strøk.

Barn og unges interesser:

Etablering av sandlekeplass og møteplass i Bergstien 5 er positivt i forhold til barn og unges interesser. De trafiksikkerhetsmessige forholdene for de unge synes å være tilfredsstillende grunnet lav kjørehastighet tilpasset veinett og omgivelser.

Miljø- og helse konsekvenser:

Det har ikke vært behov for støyberegninger i planområdet, og den forholdsvis beskjedne fortettingen det legges opp til vil ikke føre til nevneverdig økning i trafikkstøy.

Estetikk:

Reguleringsbestemmelsene sikrer at de nye byggene utformes slik at de tilpasses den eksisterende strukturen i området. I B1 deles bygningsvolumet opp i to bygningskropper, og det nye bygget vil dermed ikke virke dominerende i landskapet. Disse bygningskroppene skal ha saltak, hvilket er i tråd med utformingen på øvrig bebyggelse. Høyden på nybyggene er også tilpasset eksisterende bebyggelse langs Bergstien, og det er ikke sannsynlig at de vil oppfattes som negative elementer sett fra Kvadraturen.

Friområde med lekeplass og møteplass/utsiktspunkt vil øke områdets estetiske kvaliteter.

Universell utforming:

Det er satt krav til livsløpsstandard for boenhetene og det er avsatt 2 parkeringsplasser for bevegelsehemmede i parkeringsanlegget. Det er også satt krav til at utstyr og overflate i friområdet skal tilfredsstillende krav til universell utforming.

Det er satt krav til at det i eventuelle bebyggelsesplaner for områdene B3-B5 skal redegjøres for universell utforming.

Risiko- og sårbarhetsvurdering:

Risiko- og sårbarhetsanalyse er gjennomført. Det er ikke avdekket noen kjente farer.

Skolesituasjonen og barnehagesituasjonen:

Den forholdsvis beskjedne fortettingen som planen legger opp til vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for skole- og barnehagesituasjonen på Lund.

Økonomiske konsekvenser for kommunen:

Planen vil ikke føre til investeringsutgifter for kommunen. Parkvesenet vil ta over driftsansvaret for sandlekeplassen når den er ferdig opparbeidet.

Offentlig ettersyn:

Planforslaget lå ute til offentlig ettersyn i perioden 31.08.07 til 01.10.07. Saken var oppe til behandling i byutviklingsstyret igjen den 22.11.07. Revidert forslag lå ute til høring fra 01.02.08 til 03.03.08. Vest Agder Fylkeskommune kom med innsigelse til planen, og planforslaget ble revidert og lagt fram for behandling i byutviklingsstyret for ny høring den 22.05.08. Planforslaget lå ute til offentlig ettersyn i perioden 06.06.08 til 11.07.08 (frist utsatt til 21.07.08). Hovedmomentene i merknadene oppsummeres i det følgende:

Fylkesmannen i Vest Agder v/miljøvernavdelingen:

- Fylkesmannen har ingen nye merknader til planen.
- I merknader fra de tidligere høringene påpekes det at miljøvernavdelingen er skeptisk til at både B1 og B2 blir brukt til boligbygging. I forhold til å ivareta barn- og unges interesser og grønnstrukturer i bynære strøk, ga miljøvernavdelingen faglig råd om å bevare hele område B2 som friområde.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Delen av Bergstien 5 som i tidligere planforslag het felt B2 er foreslått regulert til friluftsområde og friområde med sandlekeplass.*

Vest Agder Fylkeskommune, regionalavdelingen:

- Vest Agder fylkeskommune ønsker at dagens grønne karakter på tomta skal bevares ved at den ubebygde delen reguleres til offentlig friområde eller lignende formål. Fylkeskommunen har reist innsigelse til planen med begrunnelse i hensynet til barn og unges interesser. Det påpekes at man må gå inn å se på grønnstrukturen i området før man vurderer fortetting.
- Foreslått lekeareal vurderes som ikke egnet til formålet

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Plan- og bygningsetaten mener at det foreliggende planforslaget for Hamreheia nord viser tilfredsstillende løsninger innenfor de begrensende rammene man har hatt å forholde seg til. Dersom det kreves at man regulerer hele, eller deler av felt B1 til friområde, vil planarbeidet sannsynligvis avsluttes fordi det ikke lenger blir økonomi i prosjektet. Resultatet er at forholdene vil forbli slik de er i dag, med dårlig sikt i svingen ved Bergstien 5 og ingen styringsverktøy som kan sikre forbedring av veistandarden på sikt. Området blir heller ikke tilført et opparbeidet lekeareal.*
- *I reguleringsbestemmelsene settes det krav til trafikkikker adkomst til, og sikring av lekeplassen. Etter den første høringsrunden kom forslagsstiller, i samarbeid med Barn- og unges representant, frem til et forslag om hvordan lekeplassen kan gjøres tryggere. (Se vedlegg 7, prinsippskisse). Detaljering av denne løsningen avklares i utomhusplan og teknisk plan som skal godkjennes av kommunen jfr. rekkefølgekrav.*

Helse- og sosialsektoren, samfunnsmedisinsk sektor:

- Dersom området på vestsiden av Bergstien skal benyttes til lekeplass, må det gjennomføres omfattende sikring slik at det ikke kan oppstå fallulykker.
- Det må sørges for at veiene i området utvides slik at trafikkavviklingen kan forgå på en sikker måte.
- Merknader angående støy, forurensning i luft og vann.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Se punkt ang. lekeplass i plan- og bygningsetatens kommentar til fylkeskommunenes merknad.*
- *Dersom man skal få til optimale løsninger mht trafikkavviklingen, forutsetter dette ekspropriasjon av private boligtomter. Skal man overholde dagens krav til veistandard må man i tillegg flytte og rive en del hus på Hamreheia. For Bergstien 5 reguleres det*

inn annet veiformål med bredde på 1m øst for dagens vei. Inne i dagens krappe sving legges det til en frisiktsone slik at total breddeøkning der blir 1,5m. Det er regulert inn frisiktlinjer i kryss og kurver etter kommunal veinormal. Dette synliggjør hvor det i dag er dårlige siktforhold. I reguleringsbestemmelsene settes det kun krav til økning av veibredde og sikt i kurve ved Bergstien 5. Ved eventuell fortetting av de andre delområdene settes det krav til bebyggelsesplaner som skal redegjøre for blant annet utbedring av infrastrukturen.

- *Samfunnsmedisinsk sektors merknader angående støy og forurensning i luft og vann håndteres i byggesak, ikke i forbindelse med reguleringsaken.*

Rådet for funksjonshemmede:

- RFF mener at det under § 2 Byggeområder (PBL § 25,1, 1.ledd nr:1) skal stå at det skal tilrettelegges for at inntil 70 % av boenhetene skal være universelt utformet, slik det gjøres for andre nybygg i Kristiansand kommune.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Formuleringen "Det skal tilrettelegges for at boenhetene kan ha livsløpsstandard", endres til "Minimum 70 % av boenhetene skal utformes etter prinsippene om universell utforming".*

Oppsummering av naboers tilbakemelding:

Høyde:

- Forslag til maks mønehøyde på kote 42.0 og 44.0 er for høyt. Det refereres til solforhold, utsikt, innestegning av og innsyn på uteplassen til Bergstien 3, fjernvirkning i forhold til Kvadraturen, trivsel og verditap på eiendommer.
- Det foreslås maks mønehøyde på kote 40.0, og presiseres at Bergstien 7 og 9 ikke bør brukes som norm ettersom de i sin tid ble bygget høyere enn reguleringsplanen fra 1951 tillater.
- Det vises til at tillatt maksimal mønehøyde over planert terreng er satt til 9m for de andre feltene, og at dette også bør gjelde felt B1.
- Bygningsvolumer med 2^{1/2} etasje over garasjekjeller vil fremstå som ruvende i forhold til øvrig bebyggelse.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Det foreslås at nybyggene ikke skal bygges høyere enn maks kote 40.0, med andre ord, ikke høyere enn det høyeste punkt på terrenget slik det er i dag. I planforslaget er maks mønehøyde satt til kote 44.0 for søndre, og kote 42.0 for nordre enhet. Plan- og bygningsetaten vurderer at dette kan aksepteres med tanke på at denne høyden vil harmonere godt med høyden på bygningene i husrekken. Utgangspunkt for denne vurderingen er dagens situasjon, og en er klar over at Bergstien 7 og 9 i sin tid ble bygget høyere enn tillatt. Vedlagt sol/skygge-analyse viser at planlagt bebyggelse ikke vil gi urimelig skyggevirksomhet for naboene på tider av året, og døgnet, det er ønskelig å oppholde seg ute.*

Utnyttingsgrad:

- For område B1 foreslås det ingen maksimal BYA, men et tillatt T-BRA på 560m², hvor boder, garasjenalegg og eksisterende bebyggelse ikke er medregnet. For områdene B2 til B5 foreslås det å tillate maks 35 % BYA.
- Planlagt utnyttelsen i B1 gir bygningsvolum som bryter sterkt med bebyggelsen ellers i området.
- Høy utnyttelse vil føre til "lukking" av området vest for Hamreheia 6, og vil oppleves massiv sett fra omgivelsene i øst.
- Det bør reguleres inn lik tomteutnyttelse for alle områdene, og kun tillates en enebolig ut over den eksisterende i Bergstien 5.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *BYA %, eller prosent bebygd areal, fastlegger forholdet mellom bebygd og ubebygd del av tomta. Prosent bebygd areal angir det areal i prosent av tomta som bygninger, overbygde åpne areal og konstruksjoner over bakken opptar av terrenget. For tomten Bergstien 5 betyr dette at BYA % skal vise forholdet mellom eksisterende bygg, planlagt bygg og tomta Bergstien 5. Ettersom store deler av tomta ligger på vestsiden av veien, og ikke skal bebygges er ikke BYA en hensiktsmessig utregningsmetode for utnyttingsgraden. Det er viktig å ta hensyn til bokvalitet, harmonisk helhet og omgivelsene når utnyttingsgraden skal settes. Beboernes behov for uteareal er sikret ved at det er satt krav til 80m² uteoppholdsareal i reguleringsbestemmelsene, og tillat bruksarealet er angitt eksakt (560 m²). Fotomontasje, snitt og sol/skygge-analyse viser hvordan den planlagte bebyggelsen er tenkt tilpasset omgivelsene. Plan-og bygningsetaten vurderer at planforslaget ikke vil skille seg markant ut fra den øvrige bebyggelsen på Hamreheia, eller føre til urimelige konsekvenser for området.*

Lekeplass i B1:

- *Beboerne i Kuholmsveien er bekymret for innsyn og forsøpling fra lekeplassen*
- *Løsning med friområde med lekeplass på vestsiden av Bergstien er dårlig med tanke sikkerheten.*
- *Risiko for ulykker vil øke fordi veien er smal og uoversiktlig.*
- *Har til gode å se noe som er klatresikkert for barn, i hvert fall om det fortsatt skal være en utsiktsplass.*
- *Det foreslås at eksisterende bygg i Bergstien 5 rives, og at lekeplassen legges her.*

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Se punkt ang. lekeplass i plan- og bygningsetatens kommentar til fylkeskommunenes merknad.*
- *Det er riktig at den planlagte lekeplassen vil føre til økt innsyn for beboerne i Kuholmsveien. Ettersom de ligger nedenfor et platå hvor planforslaget legger opp til økt aktivitet vil de antagelig erfare at det også kastes mer søppel. Det er ikke lett å vurdere om det blir en urimelig forverring av dagens situasjon.*
- *Når det gjelder bekymring rundt hvorvidt sikring av lekeplassen vil stenge for sol og utsikt er det mulig å sette opp gjerder i materiale som slipper solen gjennom og ikke hindrer utsikten.*

Trafikkale forhold:

- *Veistandarden er dårlig, med henyn til trafiksikkerhet, snørydding og parkering.*
- *En tror ikke at nærhet til Kvadraturen og kollektivtilbud vil føre til mindre bilbruk. Antall parkeringsplasser virker underdimensjonert i forhold til foreslått utbygging.*
- *Veiutbedringene som planforslaget legger opp til ikke er tilstrekkelige. Det settes særlig fokus på at nederste del av Bergstien, det vil si svingen ned mot krysset Bergstien/Hamreheia/Steinkleiva, er svært uoversiktlig og smal.*
- *Hamreheia Vel påpeker at det på grunn av behov for eksprorasjon og riving av hus er lite realistisk at veien kan utbedres slik at den fyller kravene til dagens veistandard. De er derfor av den oppfatning at trafikkforholdene gjør at området er lite egnet for utbygging.*

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Veiene på Hamreheia er smale, og dette bør helt klart legges begrensninger på fortettpotensialet. Det er regulert inn frisisiklinjer i kryss og kurver etter kommunal veinormal i hele planområdet. Dette synliggjør hvor det i dag er dårlige siktforhold. I reguleringsbestemmelsene settes det kun krav til økning av veibredde og sikt i kurve ved Bergstien 5. Ved eventuell fortetting i de andre delområdene settes det krav til bebyggelsesplaner som skal redegjøre for utbedring av infrastrukturen.*
- *Parkeringsplasser skal være i parkeringsanlegg under bygget og overholder kommunenes vedtekter mht antall.*

Arkitektur:

- Svalegang og heishus på nordsiden av bygg vil føre til at komplekset lukkes mot bebyggelse på denne siden. Det bør åpnes opp mellom de to bygningskroppene.
- Svalegang og heishus vil virke "blokkaktig" og bryte med helhetsinntrykket.

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Forslagsstiller endrer byggets utforming på nordsiden og åpner opp mellom bygningskroppene slik det foreslås.*

Stedskarakter

- Bortsprenning av fjelltoppen på vestsiden av Bergstien vil rasere Hamreheias karakter. Hele feltet på vestsiden av Bergstien bør reguleres til offentlig friområde, og fjellpartiet bør forbli urørt

Plan- og bygningsetatens kommentar:

- *Knausen kan ikke sies å være et fremtredende element i dette boligområdet som domineres av til dels store eneboliger. Hele åsprofilen på Hamreheia er brutt opp av bygningsvolumer og hustak med forskjellige høyder og former.*

Annet:

Anleggsvirksomheten vil føre til støy og trafikk.

- *Dette kan dessverre ikke unngås, og må til en viss grad aksepteres, særlig i sentrumsnære strøk.*

Beboere i Kuholmsveien krever i lys av rasulykken i Ålesund, at fjellpartiet ned mot deres eiendommer undersøkes grundig av uavhengige eksperter før det settes i gang grunnarbeider i området som omfattes av reguleringsplanen.

- *Forslagsstiller har lagt til en rekkefølgebestemmelse som sikrer at det utføres geoteknisk undersøkelse av fjellet før det gis rammetillatelse til bebyggelse og anleggsarbeid.*

Det stilles spørsmål til om kapasitet på vann- og kloakknett kan håndtere utbyggingen.

- *Ingeniørvesenet har vurdert at nettet tåler den foreslåtte utbyggingen.*

Kristiansand & omegns huseierforening påpeker at utbyggingen vil påføre naboene både veriferdstap, og verditap på boligene. Den lange behandlingsprosessen er i tillegg svært anstrengende.

- *Mange nye tiltak som det tilrettelegges for i reguleringsplaner kan påvirke omkringliggende eiendommers verdi. Dersom naboer og berørte parter mener at de har krav på erstatning må dette fremmes etter at reguleringsplanene stadfestes.*
- *Plan- og bygningsetaten mener også det er beklagelig at denne planprosessen tar lang tid.*

Det bes om befarung i flere av merknadene.

- *Byutviklingsstyret avgjør om planområdet skal befares.*

Plan- og bygningsetatens vurdering:

Spørsmål om høyder, utnyttingsgrad, utearealer, trafikkforhold og lekeplass er utredet i plan- og bygningsetatens kommentarer til høringssuttalelsene.

Drøfting av Fylkeskommunenes innsigelse:

Vest Agder fylkeskommune ønsker at dagens grønne karakter på tomta skal bevares ved at den ubebygde delen reguleres til offentlig friområde eller lignende formål. Fylkeskommunen har reist innsigelse til planen med begrunnelse i hensynet til barn og unges interesser. Det påpekes at man må gå inn å se på grønnstrukturen i området før man vurderer fortetting. Eiendommen Bergstien 5 ble kjøpt av firmaet Galgebergtangen AS med tanke på bygging av flere leiligheter på den ca 1,9 daa store boligtomta som er delt i to av Bergstien. I reguleringsplanen fra 1951 er tomta regulert til boligformål, og forslagstiller har kjøpt den som boligomt. Arealet fylkeskommunen refererer til som grøntområde er privat hage. Forslagsstiller mener at fylkeskommunens innsigelse er basert på feil faktum, og varsler at de vil fremme erstatningskrav dersom kommunen gjør vedtak som bygger på fylkeskommunens innsigelse. Forslagstiller mener at tomten bør løses inn dersom kommunen ønsker å bruke den til offentlig friområde.

Reguleringsprosessen begynte opprinnelig som en byggesak hvor sivilarkitekt Gunnar Knutsen ble engasjert til å tegne et prosjekt som endte med byggemelding av 4 nye leiligheter. Tilbakemeldinger på nabovarsler og befaring med byutviklingsstyret gjorde at plan- og bygningsetaten anbefalte at det ble utarbeidet reguleringsplan for tiltaket. Tilbakemeldingene og signalene fra politikerne dreide seg i hovedsak om veistandarden og forholdene i svingen ved Bergstien 5.

Det ble avgjort at planområdet skulle omfatte veisløyfen Bergstien og Hamreheia, og at planen skulle legge rammer for forbedring av veiforholdene. Et annet sentralt tema i reguleringsplanarbeidet har vært behovet for føringer for fortetningsaktivitet, særlig grunnet de trafikale forholdene i området, men også fordi en har ønsket et styringsverktøy for å kunne håndtere byggeaktiviteten på Hamreheia. Administrasjonen anbefalte tidlig i prosessen at man vurderte muligheten for å regulere inn et friområde, og regulant har foreslått å plassere sandlekeplass og møteplass/utsiktspunkt på vestsiden av Bergstien. Det er i utgangspunktet uheldig å plassere en lekeplass inntil en vei. Lokaliseringen anses likevel som akseptabel tatt i betraktning at Hamreheia er et rolig boligområde med lite trafikk, og at planen legger opp til forbedring av sikforholdene i svingen. For å øke sikkerheten har en kommet frem til en gjerdeløsning som hindrer at barna kan gå rett ut i veien fra lekeplassen.

Den gjeldende planen for området ble vedtatt i 1951, i en tid da behov for lek og opphold ble ivarettatt i form av store tomter rundt husene. Det finnes ikke mye spillerom ved utarbeiding av fortetningsplaner i bebygde villastrøk. Optimale løsninger forutsetter at kommunen er villig til å ekspropriere, både for å få til lekeplasser og veistandard jfr. kommunens vedtekter til plan- og bygningsloven. Skal dagens krav til veistandard overholdes må man i tillegg flytte og rive en del hus.

Plan og bygningsetatens konklusjon:

Plan- og bygningsetaten mener at det foreliggende planforslaget for Hamreheia nord viser tilfredsstillende løsninger innenfor de begrensede rammene man har hatt å forholde seg til. Dersom det kreves at man regulerer hele, eller deler av felt B1 til friområde, vil planarbeidet sannsynligvis avsluttes fordi det ikke lenger blir økonomi i prosjektet. Resultatet er at forholdene vil forbli slik de er i dag, med dårlig sikt i svingen ved Bergstien 5 og ingen styringsverktøy som kan sikre forbedring av veistandarden på sikt. Området blir heller ikke tilført et opparbeidet lekeareal.

Fortettingen som foreslås i planen synes akseptabel sett i forhold til øvrig bebyggelse i området. Sett fra Kvadraturen vil den nye bebyggelsen gli godt inn i omgivelsene. Lekeplassen/møteplassen som reguleres inn vil heve områdets kvalitet. Grepene som er gjort for å bedre de trafikale forholdene er en særdeles positiv tilførsel til området, og må anses for å være dekkende, tatt i betraktning at området er bygd ut over lang tid i henhold til en reguleringsplan som ble vedtatt før økningen i privatbilismen tok til på 60-tallet.

Heidi Johannessen - 13.10.08.

Sak 180/08: Interpellasjon fra repr. Tor S. Utsogn, FRP, vedr. "Skolevalg for Grim-elever og Fritt Skolevalg".

Vedlegg

hør debatten sak180-08

Interpellasjon fra repr. Tor S. Utsogn, FRP, vedr. "skolevalg for Grim-elever og Fritt Skolevalg".

PUNKT 1: Diskriminering av Grim-elever

Den 21.10.08 fattet Fylkestinget det utrolige vedtaket i sak 42/08 om at ungdomsskoleelever på Grim fra høsten 2009 ikke skal ha anledning til å søke VG1 Studiespesialisering i Kristiansand på andre skoler enn Tangen Videregående Skole og Kvadraturen Skolesenter. Tidligere har disse Grim-elevene også vært sluset til Kristiansand Katedralskole Gimle, som Fylkestinget med sitt vedtak nå har satt en uforståelig stopper for.

De negative konsekvensene av et slikt vedtak er mange. Her er noen av dem:

- Elever og foreldre på Grim har fått sine skoledrømmer knust, og må nå skrinlegge planer om å gå på andre videregående skoler i Kristiansand.
- I en flyttesituasjon kan foreldre føle seg fristet til å velge bort Grim som bosted for å få sine barn på de skoler barna selv ønsker.
- Det kan være en skolemessig ulempe å være ung på Grim som ikke er tilfelle i andre bydeler.
- Å tvinge elever til å gå på skoler de selv ikke ønsker gir dårligere læring, svakere karakterer og skaper flere drop-outs.

Kristiansand Katedralskole Gimle må være tilgjengelig for Grim-elevene i tillegg til Kvadraturen Skolesenter og Tangen Videregående skole.

Fremskrittspartiet i Kristiansand mener Kristiansand Kommune bør anmode Vest-Agder Fylkesting v/ Fylkesordføreren om å omgjøre sin avgjørelse for elevene på Grim, og vil fremme forslag i Bystyret om dette i denne interpellasjonssaken.

PUNKT 2: Fritt Skolevalg

Fritt Skolevalg i Vest-Agder fylke ble vedtatt i Hovedutvalget for Kultur og Utdanning den 9. oktober 2008. Derfra ble saken anket til Fylkestinget i sak 42/08 av 21.10.2008 hvor Fritt Skolevalg ble nedstemt med Fylkesordførers dobbeltstemme.

Inntaksreglene i Vest-Agder, der politikere uten elevhensyn bestemmer hvilken skole elevene skal gå på, er etter min mening tuftet på gammeldagse, forstokkede ideologier, og som uten hensyn legger ulemper i veien for foreldre og elever og deres valgfrihet. Dersom en elev er motivert til å gå på Katta eller annen videregående skole bør han/hun få lov til å søke der, og ikke mot sin vilje bli overflyttet til en annen, politiker-bestemt skole slik som er tilfellet i dag.

Fremskrittspartiet i Kristiansand mener Kristiansand Kommune bør anmode Vest-Agder Fylkesting v/ Fylkesordføreren om å innføre Fritt Skolevalg i Vest Agder og vil fremme forslag i Bystyret om dette i denne interpellasjonssaken.

Tor S. Utsogn
Gruppeleder Kristiansand FrP

**Sak 181/08: Interpellasjon fra repr. Hans Petter Horve, MDG, vedr.
"Opprettholdelse av Erkleiv skole".**

Vedlegg

hør debatten sak181-08

Interpellasjon fra repr. Hans Petter Horve, MDG, vedr. "Opprettholdelse av Erkleiv skole".

Det er med meget stor skuffelse Miljøpartiet De Grønne har registrert rådmannens forslag til kommende handlingsprogram, hvor Erkleiv skole foreslås nedlagt. Denne saken har vakt et voldsomt engasjement, og det er en meget stor motstand til det skisserte kutforslaget.

Erkleiv skole har vært i drift siden sent på 1800-tallet. Til tross for at skolen er liten i målestokk rommer den veldig mye. Skolen er en særdeles sentral og viktig faktor i en bydel som i årevis har blitt nedprioritert. En nedleggelse av skolen vil kunne utgjøre spikeren i kista for et uerstattelig samlingssted i et av Kristiansands viktige utkantstrøk.

I bygda Erkleiv og Ålefjær er skolen et naturlig samlingspunkt, brukt til aktiviteter for barn og ungdom, ulike lag og foreninger. Dugnadsånden i bygda har vært svært viktig for vedlikehold og opprettholdelse av Erkleiv skole. Dette har igjen medført en god del økonomiske besparelser for kommunen opp igjennom årene.

Et annet positivt element ved skolen er det pedagogiske konseptet med små klasser. Miljøpartiet De Grønne mener barna har godt av små klasser, gode læreforhold og et sammensveiset miljø. Små klasser kan bidra til mindre mobbing og bedre forhold elevene imellom.

Kristiansand kommune står overfor store økonomiske utfordringer. Imidlertid er det både samfunnsøkonomisk ulønnsomt og uetisk at innsparingstiltak skal gå ut over sårbare grupperinger. Det burde være en selvfølge at man unnlot å ramme barn- og unges oppvekstvilkår.

De Grønne stiller seg også meget kritisk til den reelle innsparingseffekten ved en eventuell nedleggelse av Erkleiv skole. Vi kan vanskelig se at de skisserte besparelsene vil kunne bli realiserbare.

Miljøpartiet De Grønne håper det politiske flertallet, inkludert ordføreren, vil bidra til å sikre at Erkleiv skole blir opprettholdt som i dag. Med bakgrunn i de beskrevne forhold ønsker jeg å stille Ordføreren følgende spørsmål:

1. Vil Ordføreren ta initiativ til å sikre at Erkleiv skole blir fortsatt opprettholdt som i dag?
2. Mener Ordføreren at det er forsvarlig med nye effektiviseringskrav overfor skolesektoren i Kristiansand kommune?

3. Støtter Ordføreren synspunktet fra Miljøpartiet De Grønne om at skolesektoren som et minimum skal skjermes for ytterligere effektiviseringskrav?

Med vennlig hilsen

Hans Petter Horve
Gruppeleder Miljøpartiet De Grønne

Sak 182/08: Interpellasjon fra repr. Ingrid Wisløff Jæger, AP, vedr. "Ny veg fra Timenes til Kjevik, RV41".

Vedlegg

hør debatten sak182-08

Interpellasjon fra repr. Ingrid Wisløff Jæger, AP, vedr. "Ny veg fra Timenes til Kjevik, RV41".

NY VEG FRA TIMENES TIL KJEVIK, RV 41

Interpellasjon til Kristiansand Bystyre

I bystyremøte 13.06.07 ble det gjort følgende vedtak i sak Bystyresak 53/07 pk 3b: "Det igangsettes umiddelbart arbeid for fullfinansiering av Timenes - Kjevik inkl. Moneheitunnel, basert på stamveimidler, bidrag fra Staten og ev. lokal finansiering."

Et forprosjekt med 3 alternative veilinjler øst for Topdalselva ble sendt på høring 12.november 2007. 20.12.07 ble det i tillegg sendt ut et "Forslag til reguleringsplan for Kristiansand lufthavn, Kjevik. Offentlig ettersyn." En rekke høringsvar kom inn, og siden har det vært helt taust om saken.

Den er i Nasjonal Transportplan blitt definert som stamvei, og det er Staten ved Statens vegvesen som har ansvar for veien. Det gjøres nå ikke noe med videre planlegging verken fra stat, fylke eller kommune. For en del år siden ble det fra Administrasjonen argumentert med at bare vegen ble definert som Stamvei, ville den ble utbedret raskt og effektivt. Nå er den Stamvei, og nå skjer det heller ikke noe. Samtidig ser vi at et nytt og høyst tiltrengt terminalbygg på Kjevik legges på is. Alt dette er symptomatisk for en konsekvent statlig nedprioritering av regionens eneste flyplass.

Staten v/Avinor har planer om å bygge 55 000m² næringsarealer på området rundt flyplassen, noe som over tid vil generere ca 3500 arbeidsplasser. Målinger som Statens vegvesen har gjort på Hamresanden i juni 2008 viser at antall kjøretøyer som passerer nå er ca 11000 i gjennomsnitt, og 12000 på virkedager. Det er en økning på ca 1000 bare på de siste 2 årene. Statistisk sett vil 3500 arbeidsplasser på Kjevik i seg selv medvirke til minst 5000 nye passeringer i årsdøgnstrafikk.

Det er brakt i erfaring at vegen muligens kan komme med i neste samferdselspakke, da snakker vi om minimum 10 år framover i tid. Fortsatt skal altså trafikken til Kjevik og videre nordover passere direkte på kommunenes største badestrand og tvers gjennom kommunens største campingplass.

1. Mener ordføreren at dette er en akseptabel saksbehandling for veistrekningen til landsdelenes viktigste flyplass og til et av kommunens viktigste næringsarealreserver?
2. Vil ordføreren følge opp bystyrevedtaket av 13.06.07 og umiddelbart igangsette arbeid med fullfinansiering av veien Timenes - Kjevik?
3. I Fædrelandsvennen 06.11 kan vi lese at Lufthavnsjef Thomas Langeland håper Kristiansand

Kommune godkjenner den nye reguleringsplanen for ny vei til Kjevik på nyåret. Sees denne veien i sammenheng med ny rv 41 Timenes – Kjevik? Hvis ikke, hvilke konsekvenser mener ordføreren det får for omtalte strekning av rv 41?

Ingrid W Jæger
AP

Sak 183/08: Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP vedr. "Emne Kirkegt. 2D".

Saksgang
Bystyret

Møtedato
19.11.2008

Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP vedr. "Emne Kirkegt. 2D".

Under behandling av saken i bystyret, ble det overhørt en samtale mellom teknisk direktør og Bjørg Stray, hvor hun lurte på hva det ble med de to tinglyste båt plassene de hadde i Kirkegaten. Det var også tale om tinglysing av parkeringsplasser, men det var på kommunal grunn. Bjørg Stray stemte i bystyret for kommunens kjøp av eiendommen, uten at hun opplyste om dette, eller forespurte om hun var habil.

Kommunens opplysninger i saken synes å være mangelfulle.

Hvorledes har ordføreren tenkt å avklare nevnte forhold, selv om denne ene stemmen ikke hadde avgjørende betydning, så var det flere forhold som ikke bystyret ble informert om?

Kristiansand den 11. november 2008

Odd A. Salvesen
Gruppeleder P.P.